

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 firt -- kr.
 Félévre . . . 5 " -- "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy hóra 1 " -- "
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

Kiadóhivatal:
 F. u. Simonffy-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Válság-hirek.

Debrecen, június 9.

(G. I.) „Kezdjük cikkünket reggel 8 óra-
 kor, a tegnapi budapesti estilapok vétele
 után, a melyek a Bánffy-kabinet hírére
 hozzák . . .” Körülbelül így kellene most a
 cikkek keltezését intéznünk, mert a déle-
 lőtti hírek delutánra már megcáfoltatnak,
 mint nincs megerősítve e percben, d. e.
 11-kor érkező táviratainkban a Bánffy-
 kabinet híre sem. Valóban, a meglepetések
 korszakát éli Magyarország. Senki sem ké-
 telkedhetik abban, hogy egy kabinet-krízis,
 különösen olyan sok személyi nehézség-
 gekkel összekötve s különösen annyi ár-
 mánynyal és odiummal saturált krízis,
 mint a minő a Wekerle-kabinet leköszö-
 nésével kezdődött, 3—4 nap alatt érjen
 véget, mégis a fővárosi sajtó csaknem
 mindennap termelt egy új kabinetet s a
 legképtelenebb kombinációkkal hozta izga-
 lombba a kedélyeket. Részint költé a híreket,
 részint másokat elhallgatott s innen van,
 hogy a közönség épp oly kevéssé alkotott
 magának tiszta képet a válságról, mint
 a hogy nem bírtak azzal a szenvedélyeik
 és még inkább szenzáció-hajhászatuk ál-
 tal vezérelt fővárosi közlönyök.

Imé, ilyen legnagyobb megle-
 petés számába megy most annak
 gyorsan elterjedt híre, miszerint az új
 kabinet megalakításával báró Bánffy

Dezsó, a képviselőház elnöke bizatott
 volna meg.

És ha e hír igaz, vagy bármely más
 szabadelvű kormány férfiú bizatnék meg
 a kabinet-alakítással Wekerle helyett, e
 pilanathban nem lenne módunkban a vál-
 ság új fordulatáról teljes véleményt
 formálni. Uralja érzelminket a Wekerle-
 kabinet és oszlopos tagjainak elvesztése
 fölött való érzett mély fájdalomunk, a kétség
 is járulnia hozzá mindaddig, a míg ninc-
 s előttünk biztos lakban az új kabinet
 listája, melyből elvi garanciákat merite-
 nénk. Nem tudnók továbbá, hogy az ország-
 gos szabadelvű párt egységének fenntar-
 tására mennyire lenne alkalmas egy más
 kabinet, valamint nem tudnók, hogy az or-
 szágos-párt s a nemzet közvéleménye, mely
 ugy együttesen, mint az ország legtekinté-
 lyesebb helyein (igy Budapesten, Debrecen-
 ben, Nagyváradon, Kassán, Czepléden s
 más városokban) oly inpozáns módon
 manifesztált Wekerle és társai mellett,
 mint fogadja a krízisnek ezt a megoldá-
 sát s megtalálná-e az új kabinetben a
 szabadelvű eszméknek azt a garanciáját,
 a melyek mellett Wekerle Sándor és
 kormánya nemes harcokat megharcoltak és
 zászlójukat lobogtatták a harc végső pi-
 lanataiban is.

E kérdésekre felelnek meg a legkö-
 zelebbi napok eredményei, de e percben
 még mindig bizonyos, hogy nem csatlakoz-

hatunk abban, amit a gróf Khuen-Héderváry
 megbízatásakor hangoztattunk: hogy t. i.
 Magyarországon ez idő szer-
 rint csak is a szabadelvű-
 párt uralkodhatik, a kor-
 mányra mindég ennek a férfiai hivatnak
 még s a szabadelvű párt annyira egye-
 sít magában az ország szellemi és er-
 kölcsei kiválóságait, hogy nagy számmal
 rendelkezik jeles államférfiakkal, kikből
 oly kormány alakítható, a mely birni
 fogja ugy Ö Fe'ségének, mint az egész
 nemzetnek és képviselőtének osztatlan
 bizalmát.

Báró Bánffy Dezsó a liberáliz-
 mus kipróbált híve, kinek államférfiai
 jeles tehetségei, fényes jelleme ösmerete-
 sek s így ha ő bizatnék meg a kabinet-
 alakítással az elv az ő kezeiben csak biztosít-
 va lenne. Még mindigremélve azonban, hogy
 a krízis a Wekerle-kormányának győzelmé-
 vel végződik, vagy bizva, hogy újabb átme-
 net esetén dr. Wekerle Sándorral és kormá-
 nyával ismét találkozhatunk az activ-po-
 litika terén, mindig bizva továbbá, hogy a
 kormánytól bár visszalépve, egy Wekerle,
 Szilágyi vagy Csáky miniszterek — kö-
 veve egyik elődjük, Tisza Kálmán cin-
 cinnatusi erényét, — tovább támogatják
 a szabadelvűség ügyét s a szabadelvű
 kormányt: nyugodtan várjuk a további
 fejleményeket.

Nyugalomra van most szükség s

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

A műkedvelő írók.

(Az örvény című vigjátékból.)

— Irta: **Bartók Lajos.** —

Komróczy: Malvin, kész-e a vers „Bazár-
 lapunkba?”

Malvin: Nem megy, papám. Ha gondolkozni
 kezdek.

Viktorra gondolok, s eszembe jut:
 Mily ellensége fitkának, bazárnak,
 S tollamba szárad minden rím.

Komróczy: Csak írd.

Én sem vagyok író, és mégis írok;
 Az írótlalat én tölem örökléd.
 Ma már nem író, ki szakmányból ír,
 Aki kenyérért ír, ki céhbéli,
 Ki az írásnak él, hogy abból éljen,
 Ki mesterségből — s főleg könyvet

— ír.
 Ha ír is: el nem olvassák, lenézik,
 Nevét nem ismerik; s kribler szegény
 s — passz!

De ha egy herceg ragad kezébe
 tollat,

(Kiskoru bár s papírját mentorának
 Kell még előbb alávonaltani.)

S emléksorul malackákat potyogtat;
 Ha tábornok ránt pennát kard helyett,
 S jótékony célra verseményt ereszt
 meg;

Ha sportman, gyáros, bankigazgató,
 Divathölgy, építész, törvényhozó,
 Ha híres gyilkos, jubiléns fegyenc,

*) Felolvasa szerző a Kisfaludy-társaság ülésén.

Vagy ünnepezt birkózó; primadonna
 Pár szákalábat nyög puskázva össze:
 Aranymondás mind! s orthografia
 Nincs benne bár: írója bír fia!

E híreseknek autogramma jön,
 Mintha kaparta vón' macskaköröm;
 S kapós az album, emlékkönyv,
 bazárlap,

— Mi árvíz s tűz után nyakunkba dül,
 Mert a csapás ritkán jár egyedül, —
 Mig írók könyvin moly s egérke
 rágnak.

A skriblerék megok lerántva egymást,
 Égig dicsérik az uri dilettánst,
 Ki a Parnasszra — leeresz-
 kedik.

S kölcsönz — nyombust, szegé-
 nyeknek nekik!

Mondom, a kaptafánál megmaradva,
 Csizmánál teljebb nem viszi a varga.
 Csak műkedvelés az előkelő!

Fogj, améhez nem értesz; a kanál
 Szakácsnének, tü varrónénak áll;
 Kisasszony vagy: írótlallal elő!

S örüljön udvarlód: ilyen szellemes
 Lányt kap, ki által lesz ő is —
 neves!

Kendő-főzés.

— Reménytelen szerelmesek figyelmébe ajánlva. —

Roppantul szerelmesek voltunk mind a
 ketten. Gyurka a barnáért sóhajtozott, nekem
 meg a szőke volt mindig az eszemben.

De tartunk sort. Először is be kell mu-
 tatnom Gyurkát, már t. i. akkori állapotjában,

a mikor ez a történet fő vésődött nem ugyan a
 történelem csak emlékezetem márványlapjára.

Gyurka szőke gyerek volt, naponként há-
 romszor váltott nyakkendőt s minden héten
 kétszer adta föl a borbélynak azt a találós
 kérdést, hogy arcáról (t. i. a Gyurkáról) mit
 borotváljon le.

Eanyi — ugy hiszem — elég a Gyurka
 bemutatásából. Most én rajtam volna a sor, de
 meg akarom önöket, szép hölgyeim, menteni
 attól, hogy tüzetesen lírván személyiségemet,
 valamennyien szerelmesek legyenek belém.

Tehát Gyurka együtt sóhajtozott velem
 az elérhetetlen után. Vergődünk mind a ket-
 ten, épen mint az a légy, a mely épen most
 esett bele szerkesztő-égi kalamárisom tintaten-
 gerébe.

Sóhajtoztunk keservesen, de persze ezzel
 semmire sem mentünk. Az ideál távolabb volt
 tőlünk, mint Flammarion „Fin du monde“-jának
 utolsó leánya az utolsó férfitől.

Őszi idő volt erősen esteledett már. Az
 eső csöndesen szitált s verte egyetűt ablako-
 mat. A diványon feküdtem hanyatt s bámultam
 a nem épen kellemes kilátásu udvarra, a midőn
 oly hirtelenséggel, akár a lesekedő férj lepi
 meg felesége szeretőjét — oly gyorsan előttem
 állott Gyurka. Kezében papirosba tekert kis
 csomag volt.

— Tudod mi ez? — kérdé lázban égő
 arccal.

Megvallottam neki, hogy én bizony nem
 tudom, de ha kibontja, majd meglátom.

E fogadta logikámat s kibontotta a cso-
 magot.

— Nézd.

— Most már látom, egy zsebkendő. De
 mi az ördögnek mutogatod olyan diadallal,

azok az utcai, vagy hírlapi zajgások és tüntetések, melyek túzáikkal és tapintatlanságaikkal annyira megnehezítették a megoldást és úgy szólván elmérgesítették a válságot, meg ne szólaljanak többé, mert az nyilvánvaló, hogy éppen az ellenkező hatást születték, mint a minőre számítottak. Bizzunk a mi alkotmányos fejedelmünkben, bizzunk a törvényhozás szabadelvű elemeinek elvhűségében és bölcsességében de bizzunk magában a szabadelvűségben is, melynek eleshettek egyes bajnokai, de magát legyőzni, megcsufolni nem lehetett!

Ismételjük: Magyarországon csak a szabadelvűségnek van jövője, ez az, a mi nyugalommal és reménnyel tölt el a bizonytalanság között.

— A válság A „Magyarország“ és a „Pesti Napló“ azt a hirt hozták, hogy Dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek az új kabinet megalakítására vonatkozó törekvései teljesen hajótörést szenvedtek s mivel Wekerle miniszterelnöknek nem sikerült Szilágyi Dezső nélkül kabinetet alakítani, **Ő Felsége** — e ma reggel érkezett lapok szerint — **az új miniszterium megalakításával báró Bánffy Dezsőt, a képviselőház elnökét bizta meg, ki ezt elfogadta.** Valószínű, hogy a kabinetet ma kinevezik s Ő Felsége rövid tartózkodásra Bécsbe megy. A „Magyarország“ szerint a lista így hangzanék:

Elnök és belügy.: Br. Bánffy Dezső.

Honvéd.: Br. Fejérváry Géza.

Vallásügyi.: Br. Eötvös Lóránd.

Földművelési.: Dr. Tisza István.

Pénzügy.: Lukács Béla.

Kereskedelmi.: Hieronymi Károly.

Horvát.: Josipovics Imre.

Ő Felsége körüli.: Gr. Andrássy Gyula.

mintha legalább is valami győzelmen keresztül ment hadi zászló volna?

— Több ennél, — barátom, — több!

Az „ő“ zsebkendője! Megvesztegettem a szobalányt s ez elcsent az „ő“ zsebkendője közül egyet nekem.

— De hát neked nincs zsebkendő.

— Ejh! ne beszélj annyit, hallgass inkább reám.

— Hallgatók.

— Tudod van egy csalhatatlan módszer arra, hogy valaki, aki nem szeret, — de akit te szeretsz, — beléd bolonduljon. Ez az egyedüli csalhatatlan módszer a zsebkendőfőzés! Te, ha valakinek, akit szeretsz, a zsebkendőjét megfőzöd, mire a víz fölforr, az a valaki, biztosítalak, hogy nálad lesz!

Én ugyan sohasem hallottam még a telepáthia ily módon való nyilvánulásáról, de szerelmes lévén, nagyon kellemes volt ezt elhinnem. — Ugy gondolkodtam, hogy ha Gyurkának az ideálja csakugyan megjelen, majd én is megkísérlem az idézés ezen módját.

Elővettem a snelzideremet, vizet töltöttem bele s alá gyújtottam a spirituszt.

A víz kezdett melegedni

Gyurka rettenetesen izgatott volt, — én nemkülönben.

Befedtük az edényt, hogy a víz hamarabb fölforrjon.

Gyurka odaült az asztalhoz, én pedig az ablakon néztem, mikor jön már „ő“.

Annyit beszélt Gyurka módszerének csalhatatlanságáról, hogy magam is szentül meg voltam győződve a sikeréről.

A víz hangos pezsegésével figyelmeztetett bennünket, hogy már erőn forr. Minket nem különben forralt a várakozás. A Gyurka

Igazságügy.: Teleszky István.

Még csupán az érdemel említést, hogy egy zágrábi lap szerint Kálnoky külügyér visszavonul állásától s a helyére Kállay Béni közös pénzügyminiszter fog kinevezetni. — A „M. Á.“ hírért, mely szerint Ő Felsége gróf Zichy Nándort fogadta volna, megcáfoljak.

(A válságra vonatkozó további híreink a táviratok között olvashatók.)

Békési Gyula jubileuma.

A debreceni tankerület első tíz éve.

(Békési Gyula tankerületi főigazgató 1894. június hó 10-én tartandó jubileuma alkalmából.)

Írta: Kardos Albert.

Az 1883. évi középiskolai törvény, mely oly hosszas és annyi küzdelem árán jött létre, a többi nagy fontosságú újítások között elrendelte az országban tizenkét tankerületre osztását. A törvény e rendelkezése csak az 1884. év első felében lépett életbe, midőn a közoktatási miniszterium pontosan kijelölte mind a tizenkét tankerület határait, megállapította székhelyeiket és újonnan csoportosította a középiskolákat, amelyek előbb hét, majd kilenc tankerületbe voltak besorozva.

Igy és ekkor jött létre, mint egyik legnagyobb tankerület a debreceni, melynek élére a király Békési Gyulát, a debreceni ev. ref. főgimnázium igazgatóját nevezte ki 1884. május 16-án. Sajátságos egy kerület volt ez a debreceni, megalakulása idején. Állami iskola csak egy tartozott bele, a nagykálói főreáliskola, királyi intézet is csak egy, a miskolci kath. algimnázium, míg a kormány, illetve a főigazgatóság vezetése alá rendelt másik négy intézet községi, illetve szerzetes jellegű volt u. m. a szentesi és nagykarolyi gimnáziumok, a debreceni reáliskola és ugyancsak a debreceni piarista algimnázium.

A tankerületbe sorozott középiskolák tulajdonom részét azonban autonóm felekezeti, főképp ev. ref. fő- és hatosztályú gimnáziumok tették, melyeket a főigazgató, csak mint miniszteri megbízott volt jogosítva meglátogatni. A reformátusok legrégebb és leghíresebb isko-

lái kerültek így egy tankerületbe Sárospatakától H. M. Vásárhelyig és Miskolcától Mezőtúrig, s bizonyára az iskoláknak ilyen felekezeti jellegére való tekintetből igyekezett a kormány tankerület főigazgatóságát okvetlenül ref. tanügyi férfital betölteni, sőt ez a szempont vezethette a kormányt akkor is, midőn két, más tankerületbe tartozó intézetekre is, t. i. a máramaros-szigeti ev. ref. főgimnáziumra, a békési ev. ref. gimnáziumra és a csabai ág. ev. algimnáziumra is a debreceni tankerület protestáns főigazgatójával gyakoroltatta a felügyeletet.

E sajátságosan alakuló tankerületben bizonyára sokkal, de sokkal több fáradságra került a középiskolai törvény intézkedéseit megvalósítani, mint bármely más kerületben, a hol nagyobb számmal foglaltak helyet az állami és kir. kath. iskolák, melyeknek hiányait fődözni, bajait orvosolni mindjárt ott volt maga a kormány. Ha csak vázlatos rajzát vetjük is papírra az újonnan létesített tankerület viszonyainak, valóban kevés kedvező vonás tűnhetik szemünkbe. A főigazgatóság alá közvetlenül tartozó intézetek egy kivételével mind csonka intézetek; a debreceni reáliskola öt osztályú, melytől fentartója, a város szabadulni óhajt, a miért is nemcsak nem fejleszt tovább, hanem idegen, alkalmatlan helyiségben engedni szellemkedni, a debreceni piarista algimnázium régi, sötét, szűk épületben szorong, éppen úgy a miskolci kir. kath. algimnázium. Nagy-Károly meg fázik attól a gondolatától, hogy hat osztályú gimnáziumát kiegészítse; egy modern épületnek a költségébe belevetse magát; Szentesen valami amfibiumféle intézet működik, egy gimnáziumi tanfolyammal egybekapcsolt VI. osztályú polgári fiúiskola, melyet a városi polgárság jó része inkább szeretne négy osztályú polgári iskolává lefokozni, mint sem a középiskolai törvényeknek megfelelő, rendkívül költséges gimnáziummá átalakítani; az egyetlen állami és teljes intézet, a nagykálói főreáliskola vérszegénységben, tanulóihiányban szenved.

Még szomorubb képet tárnak elénk az autonóm felekezeti intézetek. A többé kevésbé rendezett viszonyok között élő debreceni és sárospataki ev. ref. főgimnáziumokat kivéve, a többi majdnem hibetetlen bajokkal küzd. Hiszen ezek azon alföldi és egyuttal protestáns középiskolák, melyekre a közoktatási kormány legkevesebb gondot fordított; általában a debreceni tankerület foglalta magában nagyrészt azt a jó magyar alföldet, a melynek kulturális gondozását a kormány ferde nemzetiségi politikából folyton elhanyagolta, míg végre a legutóbbi években ide is fordult némi figyelmé.

Hiszen e többnyire csonka gimnáziumok között akadt nem egy, melyben kevesebb volt a tanterem mint az osztály, sok volt olyan is, a melyben egy tanár egy maga két osztályt vezetett, tanított, fegyelmezett, a hittantól kezdve a tornáig. E protestáns intézetekkel szemben volt csak nehé a főigazgató helyzete, kinek kötelessége azt parancsolta, hogy e mult századi állapotokat az új középiskolai törvény mértékével mérje. Mindezen iskolák fentartó területei a legnagyobb elfoglaltsággal fogadták a főigazgatót ki előtt nemcsak szegénységüket szegyleték, hanem kiben az állam rossz indulatu ellenséges érzületű közegét látták, akivel szemben nemcsak régi függetlenségüket óhajtották fenntartani, de a ki elől egy helyt — más helyt, számos visszaélést is el kellett titkolniok. Sőt itt — ott (Szarvason, Csabán) némi, habár gondosan leleplezett nemzetiségi ellenszenvvel is kellett találkozniuk. A sötét kép kiegészítésül még csak azt említjük meg, hogy a felekezeti tanintézetekben sőt egy-két nem felekezeti is, a tanárok javadalma 600 és 1000 frt között ingadozott az 1000 frtot ritkán haladta meg, az állami teljes fizetést sehol sem érte utól.

Bármily érdekes volna azt a küzdelmet részletesen előadni, mely az egyes intézetek biztosításáért, továbbfejlesztéséért, az épület megújításáért, a tanári és tanszerek szaporításáért, a tanári fizetés fölemeléséért folyt, hol a felekezeti elfoglaltság, hol a tömeg közömbös-

area vörös volt, — mint a nagytemplom tejeje, én meg reszkettem, mint a misszionárius, ha kannibálok környezik.

A víz pedig forrt hangosan tovább.

Gyurka is az ablakhoz állott már s fejével majd kinyomta az üveget, — úgy bámult kifelé.

Egyszerre a víz forrása megszűnik s egy-két sercenés tanusította hogy tökéletesen elpárolgott.

Gyurka rám nézett. Szegénynek a könynye majd kicsordult, midőn szomorúan elshajtá:

— Már nem jő — a víz elforrott.

Annyira bizott módszerének csalhatatlanságában.

Nekem hirtelen valami rémitő gondolat járta át agyamat. Oda rohanok a snelziderhez, fölkapom a fedőt s gyanum csakugyan való lett.

— Gyurka: — kiálték — nézz ide.

B-lenézett és megsemmisülve rebegé:

— De hiszen abban nincs semmi!

— Nincs semmi, — viszhangoztam én megsemmisültebben.

S csakugyan a zsebkendő ott hevert a diványon, elfeledtük betenni a vízbe.

Másodszor már nem próbáltuk meg a főzést, mert mint Gyurka elkeseredetten mondta, — ha az elsőt elhibáztuk, — a másodiknak nincs meg varázsoló ereje. . .

. . . Nekünk tehát nem is sikerült. De azért ezen módszert ujjal ajánlom reménytelen szerelmeseik figyelmébe. Kísértsék meg s az eredményről sziveskedjenek értesíteni engemet egy levelező lapon.

Szoszthén.

sége ellen, egyszer magasabb helyről jövő ellenszenv, másszor a fentartó testületek kislelkütsége ellen, mindezt már csak ez alkalmi cikk szűk keretére való tekintetből sem tehetjük, hanem meg kell elégednünk, ha feltüntetjük azon többrendbeli hivatást, melyet a főigazgatónak a kerületébe osztott tanintézetek érdekében teljesíteni kellett, végül, ha rámutatunk a tankerület iskoláinak mai, tíz év alatt ugyan csak megváltozott képeire.

Békési Gyulának első feladata volt a kormány jóakaró érdeklődését, a maga tankerületére, a magyar tanügynek a jórészt terra incognitájára is ráirányítani, kimutatni, hogy a tiszta magyarság lakta alföld csakugy megérdemli az állami tanintézeteket, vagy legalább iskoláinak állami segítségben való részvételét, mint a nemzetiségi városok és vármegyék; ugyancsak a kormányban kellett jóindulatot fölkeltenie a protestáns gimnáziumok iránt, hogy az több-kevesebb ideig elnézést tanúsítson irántuk, míg az új középiskolai törvény szigorú követelményeinek eleget tehetnek, hogy mindentvagy pártfogással, erkölcsi és anyagi támogatással siessen segítségül, a hol csak komoly törekvést lát egy kulturális jogosultságú intézet főtartására avagy továbbfejlesztésére.

Sokkal nehezebb hivatást kellett betöltenie a főigazgatónak a községi és felekezeti fentartó testületek körében. Mindezek előtt azon balhítt kellett kiirtania, mintha a kormány a nem állami középiskolákban az állami intézetek ellenséges versenytársait látná, mintha a kormány a törvény határain túl is beleakarna avatkozni a fentartók jogába. Másrészt be kellett láttatnia a fentartó testületekkel, hogy a jelenkori pedagógia rohamos fejlődése élénkebb érdeklődést és fokozottabb áldozat készséget követel, hogy ő és a kormány csak az egyes intézetek magasabb rendeltetése érdekében sürget új épületet, gazdagabb szertart, nagyobb számú és jobban javadalmazott tanerőket, meg kellett győznie ugy a községi, mint kivált a felekezeti fentartó hatóságokat, hogy teljes bizalommal fordulhatnak a kormányhoz, ha anyagi erejük nem bírja meg a fentartás és továbbfejlesztés folyton növekedő költségeit, mert a kormány szívesen él majd a középiskolai törvény (47. §.) nyújtotta azon jogával, hogy már fennálló intézeteket segítse avagy éppen állami gondozásba is átvegyen.

Vessünk most már egy futó pillantást a tankerület jelenlegi viszonyaira, mint a melyek leghívebben illusztrálhatják Békési Gyula tíz éves főigazgatói működését.

A nagyarányú és rendkívül kedvező fejlődést mi sem bizonyítja inkább, minthogy e tíz év alatt a debreceni tankerületben nem kevesebb, mint hat csonka intézet egészült ki teljes középiskolává és így eljutott hivatásának magaslatára. Kifejlődött pedig a debreceni öt osztályú városi reáiskola állami főreáliskolává, a nagykárolyi és szentesi községi, továbbá a nyíregyházi, mezőtúri és kisújszállási ev. ref. hatosztályú gimnáziumok főgimnáziumokká. Mekkora erőfeszítésnek és áldozat-készségnek kellett e tíz év alatt a fentartó testületek és bizonyos mértékben az állam részéről is nyilvánulnia, hogy ez iskolák, melyeknek jórészt tíz év előtt a középiskolai törvény az osztályok összevonására, sőt az intézet végképi megszüntetésére látszott kényszeríteni, nemcsak a szigorú követelményeknek eleget tettek, hanem nem várt módon meggyarapodtak és felvirágoztak.

A kiegészítés útján van a debreceni piarista aligimnázium, melynek érdekében ez idő szerint folynak élénk tárgyalások a kormány, a rend és a nagyvárad püspökség között.

Hogy a kormány milyen nagy mértékben fordította jó akaró figyelmét ez elhanyagolt tankerület felé, mi sem bizonyítja inkább, mint hogy hajlandó lett a kerület iskolái közül is néhányat állami kezelésbe átvenni. A debreceni városi reálskolát már 1891-ben államosította, a szentesi főgimnáziumra nézve pedig a napokban várhatjuk az államosítás föltételeinek végleges megállapítását; ugy hogy rövid időn meg fog szünhetni az a korábban nem alaptalanul hangoztatott vád, hogy a kormány a magyar al-

földet nem részesíti az állami intézetek jótélményében.

Nem csekélyebb haladást látunk a kerület felekezeti iskolái körében. A fentartó testületek, egyházak és egyházmegyék megbarátkozván a középiskolai törvénnyel és meggyőződven a főigazgatóság jóindulatáról, egymásután siettek a kormány anyagi támogatását megnyerni. A felekezeti elfoglaltság meghátrált a kulturális szükséglet érzete előtt és így látjuk, hogy az egyes intézetek inkább feláldozzák függetlenségük csekély részét, csak hogy új erőt találjanak a fentartás és továbbfejlesztés költségére. Egymásután emelkednek ki a szegénység nyomorából, a mindenféle anyag és erkölcsi bajokkal való küzködésből a máramaros-szigeti ev. ref. főgimnázium, melynek az állam egy-szersmindenkorra több, mint 10,000 frttal évenként pedig állandóan 10,000 frttal sietett segítségre; az új épületet nyert és rendbe hozott intézet aztán visszakebelezetett a kassai tankerületbe; továbbá a nyíregyházi ág. ev. csonka gimnázium, mely szintén kapott általános felszerelésre több, mint 8,000 frtot, azonkívül 18,990 frt évi segélyben részesül; a miskolci ev. ref. főgimnázium, mely az állam 50 000 frtból építkezett és az évi 7,000 frtnyi segítségből gvarapította taneszeit és javította tanárai fizetését; a kisújszállási ev. ref. hat osztályú gimnázium, mely az évenkénti 10,000 frt állami segítségből fejlődött nyolc osztályúvá; a hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimnázium, melynek éppen a f. évben kezd a kormány kiutalni az 50,000 frtnyi építkezési és az évenkénti 6000 forintnyi állandó segélyt. Kissebb, ideiglenes anyagi támogatásban részesült még a mezőtúri ev. ref. fő-, a szarvasi ág. ev. fő- és a csabai ág. ev. aligimnázium, sőt biztos kilátása van a két utóbbinak is, de főképp a békési hat osztályú ev. ref. gimnáziumnak, hogy sikerül szerződésre lépnie a kormányval, amikor is Békésvármegye is megnyeri az annyira nélkülözött, második teljes középiskolát vagy a csabai, vagy a békési főgimnáziumban.

De még azon intézetek is, melyek állami segítséget nem nyertek, sőt azért talán nem is folyagodtak, nem egy jelét mutatják a külső és belső megerősödésnek. Alig van fentartó testület, ha még oly szegény volt is, mely az iskola épületét korszerűen átne alakította volna, tornacsarnokkal és szertárakkal elne látta volna.

Ha valaki bejárna a tankerület összes iskoláit, most alig egy nehányat találna régi helyén és helyiségében. Teljesen új épületbe, többnyire fényes palotákba költöztek a debreceni főreáliskola (130,000 frt), a szentesi (80,000 frt), a nagykárolyi (50,000 frt) a nyíregyházi (75,000 frt), a mezőtúri (90,000 frt), a máramaros-szigeti (30 000 frt), a szarvasi (28,000 frt), főgimnáziumok. De tetemes áldozatot fordítottak az épületek kibővítésére még a békési (5000 frt), h.-bűszörményi (5000 frt) h.-nánási (22,000 frt), h.-m.-vásárhelyi (5500 frt), csabai (8000 frt) a kisújszállási és a miskolci protestáns gimnáziumok is.

A belső gyarapodás számos fényes bizonyítékát melőzve, most csak a tanerők szaporodását és a tanári fizetés-javítást említhetjük föl. A tanárok létszáma legalább 25%-kal növekedett, a mi nemcsak több intézet teljessé fejlődésével járt együtt, hanem a középiskolai törvény szigorú végrehajtásából folyt. Most már a kerület legelmaradtabb iskolájában is megtaláljuk a tanárok minimális számát, a legtöbb intézet pedig körülbelül egyenlő számú tanárokkal van ellátva mint a megfelelő állami középiskolák. E gyarapodással lépést tartott a tanári fizetés javulása is. Az államosított intézet tanárai természetesen azonnal állami javadalmazásba jutottak, az állami segítséget nyert gimnáziumok is körülbelül állami fizetést nyújtanak az alkalmazott tanerőknek, úgy hogy táan egy középiskola sincs az egész tankerületben, a mely a tanári fizetést 1000 frtig fölne emelte volna.

Távol vagyunk tőle, hogy e rohamos, bizonyára egyetlen tankerületben sem ismétlődő fejlődést teljes egészében a Békési Gyula főigazgatói működésének tudjuk be. De ha

Békési Gyulának némi része is volt abban, hogy a kormány jóindulata és oly hathatós támogatása e kerület felé fordult, ha csak valamivel is hozzájárult a testületek érdeklődésének és áldozni készségének fölkeléséhez, ha csak csekély mértékben is segített, hogy a kormány iránti bizalom foglalja el a felekezeti féltékenység helyét, ha csak valamennyire is utját egyengette a kormány és fentartó testületek között megegyezésnek, ha csak kis részt is vett ki magának azon hosszas vesződségből és tömértelen fáradozásból, a mibe és a mennyibe egy-egy iskola államosításának vagy állami segítkezésének szerződése került, ha csak egy kevésbé is közrehatott, hogy községek és felekezetek, mint fentartó testületek anyagilag és erkölcsileg jobban megbecsüljék alkalmazott tanáraikat, akkor is a legteljesebb mértékben megérdemli Békési Gyula, hogy a kerületébe sorozott összes tanintézetek a leghálásabb elismeréssel emlékezzenek meg az ő főigazgatóságáról, megérdemli, hogy a kerületben működő összes tanárok, államiak, községi és felekezeti egyaránt a legőszintébb érzelmekkel üdvözöljék őt főigazgatóságának tizedik évfordulóján, kívánván, hogy főigazgatói működésének további folyamata is mutathasson föl a kerület tanügyi fejlődésében annyi fényes sikert, oly gazdag eredményt mint a milyen áldásos volt e tiszteinek első évtizede, az 1884-től 94-ig lefolyt decennium.

Irodalom — Művészet.

* **A történelmi társulat** rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Széchen Antal bécsi gróf helyett 105 beadott szavazat közül 103 szavazattal Teleki Géza grótot választotta meg elnöknek.

* **Törvények kiadása.** A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. törvény-cikk magyarátokkal, felvilágosításokkal és betűsoros tárgymutatóval ellátva elsőnek jelent meg a jónevű Lampel-féle editóban. Ezen törvényt, mely a mezőgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen, bizonyára igyekezni fognak az érdeklődők maguknak megszerezni. A könyv ár 50 kr. A Lampel Róbert-féle udvari könyvkereskedés Budapesten Andrásy-ut 21. sz. a. 55 kr előleges beküldése után bérmentesen küldi meg a törvényt.

Vegyes hírek.

* **Az egyetem új rektora.** A budapesti tudomány-egyetemen tegnap délelőtt volt az 1894/5. iskolai évre a rektorválasztás. — A jövő évben dr. Fodor József az egyetem új rektora, ki szeptember elsején veszi át hivatalát a jelenlegi rektortól s ünnepélyes beiktatása a szeptember 15. ikét követő vasárnapon lesz. Fodor József 22 esztendő óta rendes tanár. Az egyetemen a közegészségtant és rendőrorvostant adta elő.

* **Wekerle Sándor új birtoka.** Wekerle miniszterelnök a múlt héten megvette a Mikits-féle 250 holdnyi földet 75000 frtért. Pusztadánoson birtoka ezzel együtt összesen 600 holdra terjed, melyből körülbelül 300 holdnyi területet foglal el a kastély és az ezt övező park. A miniszterelnök összes birtoka, mely körülbelül 2000 hold területű, — Pusztadánostól mintegy másfélórányira Pusztacsövön van, s közigazgatásilag Nyáregyházához tartozik, míg Dános Alberti határában van.

* **Rothschild az orosz zsidókért.** Az Oroszországból kiűzött zsidók érdekében megindított segély-akcióban gazdagához méltó módon vesz részt immár a híres zsidó Krözus is. Rothschild, ugyanis szerződést kötött génuai „Navigazione generale“-val s á z e z e r o r o s z z s i d ó n a k O r o s z o r s z á g b ó l B r a z i l i á b a l e n d ő k i s z á l l i t á s á r a. Kétezeröttszáz orosz zsidó már is utban van a tengeren Brazília felé.

* **Chambord gróf halála.** Élénk vita tárgyát képezi Párisban, vajjon természetes halállal mult-e ki Chambord gróf? Közöltük, hogy a „La vie contemporaine“ hosszabb cikkben igyekszik kimutatni, hogy a grótot meg-

mérgezték. Most Cléry párisi államügyész könyvet irt a mérgezésekről s ő is azt a következtetést vonja le, hogy Chambord gróf méregnek esett áldozatul; szerző indokolását Drasche és Kundrat tanárok állítólagos bizonyítványaira alapítja. A bécsi Fremdenblatt tudósítója felkereste a nevezett tanárokat, akik kijelentették, hogy ők sem a gróf életében, sem halála után sem mi gyanúsait nem észleltek. — A Kundrat tanár által annak idején nyert preparatum most Bécsben van és napnál fényesebben bizonyítja, hogy Chambord gróf természetes halállal mult ki.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelőhivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az irtató, kiadó-hivatal és az irtatár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreceni távírda-hivatalnál június 9-én: változó felhőzet, meleg.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. június hó 9-én reggeli 7 órákor. Hőmérséklet 16. C. fok. Légnyomás 758.6 millim. Szélirány Nyugati Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig /- millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 20 fok. Legalacsonyabb hőm. 12 fok.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A Gőnczy-egyesület „Otthon“-a (Keresk. Akad. főlsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A közügyesítő egyesület“ első iskolai műhelyében (főreáliskola főlszint) szerdán és szombaton d. u. 3—5-ig munka tanítás-folyik.

Katonai terezen kedden és szombaton d. u. 5 órákor a „Nagyerdőn“.

Orfeum a „Koroná“-ban, kezdete minden este 8 órákor.

Június 1-től — augusztus 15-ig vasárnap d. e. 10 órától az üzletek zárva.

Június 10. D. e. 11 órákor az ág. ev. egyház közgyűlése az imaházban.

Június 10-én. Az ev. ref. felsőbb leányiskola ünnepélye d. e. 11-kor, a leányiskolában.

Június 10-én d. u. 4 órákor a főisk. gyorsíró egyesület ünnepélyes záróülése a főiskolában.

Június 12. d. e. 11 órákor: városi r. k. közgyűlés.

Június 20-áig írásbeli ajánlatok benyújtási határideje a honvédségi cipők és bakancsok szállítására.

Június 16. Zion táncmulatsága.

Június 16. A kereskedő ifjak önképző körének júniusi nagyerdőn.

Június 18-ától 28-áig ev. ref. felsőbb leányiskola vizsgál.

Június 24-én az „iparoskör“ nyári táncvigalma (Vasárnap) a Margit-fürdő termében.

Június 24. Lódiázás a nagyerdőn.

Június 24. és következő napokon érettségi írásbeli vizsgák a kollégiumban.

— **A városi közigazgatás újja szervezése**

A rendőri, egészségügyi és katonai osztály szervezésének előkészítésére alakított albizottság tegnap befejezte munkálatait. Az albizottság javaslata szerint a katonai és illetőségi ügyek együtt és külön osztályként a tanácshoz volnának beosztandók. Ez osztály élén egy tanácsnok állana, mint előadó s rajta kívül személyzete állana 1 fogalmazóból, 2 szállás-biztosból, 2 kórházi biztosból, 1 irtató-kiadóból és 1 nyilvántartóból. Hatáskörébe tartoznának: az összes illetőségi és katonai ügyek, ujoncozás előkészítése s az ezzel kapcsolatos teendők, ló és szekér összeírás hadügyi célokra, telepedések, községi kötelekbe fölvételek, engedélyek, honosítások, kórházi ápolási költségek biztosítása és behajtása. A bizottság humánus módon a tisztviselők fizetésének megállapítása tárgyá-

ban is, az eddigi fizetéseknek méltányosabb, magasabb összegben megállapítására fog előterjesztést tenni.

— **Az oláh.** Egyik hatóság előtt ma egy biharmegyei tóthi községbeli asszony állott a fiával, a neve: K o z m a Mihályné M a g y a r i Sára, a fia Kozma Imre. A nationale fölvételénél, a bemutatott, különben magyar szövegű születési bizonyítvány szerint a családtagok mindnyájan gör. kel. vallásúak, amiről ők úgy nyilatkoznak, hogy „oláh valóságos.“ A további kérdéseknél kitűnik, hogy sem az anya, sem a férj, annál kevésbé a fiu egy árva szót sem tudnak oláhlul, csupán magyarul beszélnek. — Arra a kérdésre, hogy magyar a rok-e, tiltakoznak ellene, mert ők — oláhok. Semmikép nem fér az asszony fejébe, hogy gör. kel. vallású magyarok is létezhetnek, mint éppen ők. Arra a gyanura, ami bizonyosnak látszik, hogy hiszen még nagyatyjuk református lehetett, mert hiszen nevük magyar eredetűt bizonyít kétségtelenül, szörnyűködve állítja, hogy nekik mindentéle ősök oláh volt. Különb — dicséretére legyen a vételenek — csupán ref. iskolába jártak, gyermekeik is ott tanultak, de küönös, hogy a nemzetiségi izgatások okozta szellem megnyire vérvé válik az oláh agitátorok hatása alatt még az oláhlul egy árva szót sem tudó köznépek, ha oláh környezetben él. — Imé ily oláhlósít a gör. keleti vallás, — így fosztja meg nemzeti öntudatától a szegény magyar embert. Szomorú, nagyon szomorú jelenség!

— **Egyház.** Az ágost hitv. ev. egyház holnap, vasárnap d. e. 11 órákor a miklóstcai templomban egyházi közgyűlést tart, melyre az egyház tagjai tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

— **Istenítiszteletek.** Holnap, vasárnap, e hó 10-én az ev. ref. templomokban a következők tognak istenítiszteletet tartani: a nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Tóth István s. lelkész, a Kossuth-utcán levő templomban Ferenczy Imre s. lelkész, az ispotályi templomban Dicsőffy József lelkész. A róm. kath. templomban reggeli 7 órákor csendes misét tart Lék y Kornél s. lelkész, 9 órákor szent misét mond dr. W o l f k a Nándor vál. püspök, utána a szent beszédet Lék y Kornél s. lelkész fogja tartani. Fél tizenkét órákor T a r n a y Károly s. lelkész tart csendes misét. Délután 1/2 3 órákor keresztény tanítást tart dr. W o l f k a Nándor. Ezt litánia és rózsafüzér ájtatosság követi. A Miklós-átcán levő ág. ev. templomban délelőtt 10 órákor M a t e r n y i Lajos lelkész tart istenítiszteletet.

— **A debreceni egyetem javára** rendezett hangversenyek szereplőinek arcképeivel díszített esimos legyezők olyan kapások voltak, hogy mint értesülünk, már valamennyi elkelt — ugyancsak az egyetem javára. A B o r o s testvérek a legyezőköt most új kiadásra rendeztek s most már darabját féláron, — egy koronáért bocsátották áruba. Kapthatók a kiadó cégen kívül Csáthy Ferenc, László Albert könyvkereskedőknél és ifj. Gyürky Sándor papirkereskedésben.

— **A király szemlét** tartott Budapesten a 16. sz. huszárezred felett. Ezen ezredet tudnillik Debrecenből és vidékéről sorozzák. Gyakorlati az a lovaglás, mint a katonai kiképzés tekintetében nagyon szépen sikerültek, s egy impozáns, remekül sikerült rohammal végződtek. A gyakorlatok után a király elvonultatta maga előtt a buszárságot, majd maga köré gyűjtve a tisztikart, megelégedésének nagyon kegyes szavakban adott kifejezést. Végül odafordult a király a legénység felé, s olyan harsány hangon, hogy az egész ezred megérthette, így szóott hozzájuk magyarul:

— **Nagyon meg vagyok elégedve az egész ezreddel!**

— **Miniszteri biztos.** A debreceni kereskedelmi akadémia idei érettségi vizsgán a kereskedelemügyi minisztert dr. K i r á l y Ferenc orsz. képviselő, a kereskedelmi és iparkamara titkára képviseli.

— **Kossuth-szobra.** Kossuth Lajos elhunyt nagy hazánkfiának városunkban fölláttatandó éremlékére ma a következő admányok folytak a szoborbizottság pénztárához: K a r a p Mór 572. sz. gy. ivén: 40 korona. D. H o r v á t h Károly 748. sz. gy. ivén: N. N 2 kor. F á b r y Károly (Rakamaz) 740 sz. gy. ivén: Fábry Gusztáv 4 kor. id. Fábry Károly 10 kor. itj. Fábry Károly 2 kor. Ö s s z e s e n 18 korona. M e z e i Mór (Bátyu) 3254. sz. gy. ivén: Mezei Mór 4 korona. — A nyomdászok nyári vigalmának — melyben a debreceni nyomdászoknak csak egy része vett részt — bevételé volt 177 frt 21 kr., kiadás 117 frt 26 kr. Igy maradt tiszta fölösleg 59 frt 95 kr, mit a Kossuth-szobor és a nyomdász önképző egyesület javára szétosztva, Kossuth-szoborra lapunk utján 30 forint jutott. Az összeget beszolgáltatták a bizottság pénztárába. A multkor kimutatott 544 korona a 40 fillér összeggel együtt tehát lapunk 604 koronát és 40 fillért gyűjtött a debreceni Kossuth-szoborra.

— **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután Vértessy István főjegyző elnökléte alatt ülést tartott, melyen első sorban a június 12-dikére kitűzött rendkívüli közgyűlés tárgyát, az ev. ref. elemi iskola helyéül kiválasztott Kádas utcai 1821/22 sz. telkek megvásárlását tárgyalta. A bizottság javasolja, hogy e két telkeknek összesen 13800 frtot tevő ára egyelőre az elemi iskolai alapból fizetessék ki, — melynek azt a Széchényi-utcai leányiskola telkét elfoglaló kir. tábla építési alapja megtéríteni tartozik, — a közgyűlés pedig hatalmazza fel a tanácsot, hogy a vásárolt ingatlanok tulajdonjoga tlekkönyvi előjegyeztetése mellett a vételért fizesse ki. Ezután két törvényhatóság átiratával foglalkozott a bizottság. — Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye az iránt kereste meg a várost, hogy K o s s u t h Lajos turini lakóházát a törvényhatóságok közösen vásárolják meg, Turin városától s a vételért azon feltétel alatt fizessék ki, hogy azt Kossuth alapként Turin városa külön kezeltesse. — Szabolcsmegye meg azt a feliratát küldte meg pártolás végett, hogy az egészségtelen gyógyszereket ajánló és erkölcsellen tartalmu hírlapi hirdetések — törvény vagy miniszteri rendelet által korlátoztassanak, a kées értékű gyógyszerek pedig előzetes orvosi vizsgálat nélkül elárusíthatók ne legyenek. A bizottság mindakét átiratot tudomásul vétetel javasolja.

— **A debreceni egyetem M. Szalka városa közgyűlésén** Szalka a i Sándor képviselő testületi tag 500 koronát indítványozott oly formán adományoztatni a város által, hogy az tíz évig takarékpénztárilag tőkésítessék, s csak ha tíz év alatt az egyetem szervezése s építése megindul, adassék át az összeg kamataival együtt rendeltetési céljának. Az indítvány azonban Illosvay Endre képv. test. tag ellen indítványa folytán, melyben 200 koronát javasol az 500 helyett adni névszerinti szavazással elejtetett, s az utóbbi 200 koronás adományozás mondatott ki határozatul.

— **Eljegyzés.** B a b o l c h a y Béla debreceni ifju törekvő kereskedő eljegyezte dr. V e c s e i György nyir-bogdányi orvos kedves és szép leányát M a r i s k á t.

— **Esküvő.** K i s s Bálint, köztiszteletben álló debreceni polgár leányának, Mariskának holnap d. u. esküszik örök hűséget R a i c s Gyula előnyösen ismert debreceni ifju kereskedő.

— **A kereskedő ifjak önképző egyesülete** által június 16-án rendezendő teljesen zártkörű nyári táncmulatságra a meghívók már mind szétküldtek; mindazok, kik tévedésből meghívót nem kaptak és erre igényt tartanak, forduljanak L e i d e n f r o s t Ármín b. elnökhöz.

— **Elhalasztott szociál-demokrata gyűlés.** A debreceni szociál-demokrata munkás vezetők, holnap vasárnap délután a szociál-demokrata párt szervezése tárgyában népgyűlést akartak tartani a kenyér-piacon. Ezt be is jelentették a polgármesteri hivatalban. Azonban csakhamar mást gondoltak és visszavonták a bejelentést, mint mondják a munkás gyűlést pár hétre elhalasztják.

— **Táviratválasztás.** A debreceni kereskedelmi akadémia felügyelő bizottsága ma délután 3 órakor tartotta a német-nyelv és irodalom tanszékét, mely Veszprémi Vilmos távozása miatt üresedett meg. E tanszékre összesen tíz pályázó jelentkezett.

— **Fiskülvök.** Bihar-Udvariban június 5-én díszes esküvő volt. Mészáros Lajos sápi evang. lelkész esküdött örök hűséget Kántor Elek ottani evang. ref. rektor leányával, Gizellával. Az esketést Madarász Imre karcagi evang. ref. lelkész és országgyűlési képviselő végezte a templomban. — **Bíró Ármán debreceni kereskedő** június 17-én d. u. 4. és fél órakor vezeti menyeztet alá a nagyvárad orth. izr. imaházban Flegmann Rózsa kisasszonyt, Flegmann Salamon leányát.

— **Gyászjelentés.** Mihalovits Jenő gyógyszerész, ugy a maga, mint családja nevében bánatos szívvel tudatja forrón szeretett nejének Mihalovits Jenőné szül. Berg Irmának Gleichenbergben, f. hó 6-án, életének 26 boldog házasságának harmadik évében, történt csendes elhunytát. — Feledhetetlen halottunk földi maradványai folyó hó 7-én Gleichenbergben, a trautmansdorfi sirkertben tetettek örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 11-én, hétfőn délelőtt kilenc órakor, a debreceni róm. kath. templomban fog az ezek urának bemutatni. Debrecen, 1894. június 9-én. Béke poraira!

— **A kofák visszaélései.** Régi panaszról ír a tollunk megint. Alig kezdődött meg a gyümölcs idejé, az élelmes kofa asszonyok a vidékről jövő cseresznyeszállító szekereket korábban már a sorompónál ostrom alá veszik. A lármazó, löcsbe, saroglyába kapaszkodó kufárhad miatt alig tudnak Hatvanutára elvergődni a jó falusiak. Ott kezdődik csak még a vásár. A nyelvess asszonyok olyan zajt csapnak, hogy a környékbeli lakók ijedten riadnak fel csendes álmukból. Az eladó, ha nincs benne elég erély, képtelen szabadulni a nyelvess népségtől, mely kiereszkolja tőle az egész szállítást, mielőtt kicsinyben elárulásra bocsát hatná közvetlenül a nagy közönségnek. Úgyes és hasznos manóver ez a kofák részéről, annál károsabb a fogyasztókra nézve, akik így ki vannak szolgáltatva a monopóliumot bitorlóknak. A vásártörvény siker nélkül birkozik ezekkel, pedig már két éjjel vonult ki, hogy megakadályozza a visszaélést. De hát a baj ott van, hogy az a vásári rendszabály, melyet a főkapitány pár évvel ezelőtt elkészített, amelyben intézkedés van a most panaszolt eljárás ellen is, máig sines közgyűlési határozattal érvényre emelve.

— **Éjjeli szolgálat a táviró hivatalban.** Sok hátránnyal jár és nem felel meg Debrecen forgalmi viszonyának az a rend, mely szerint a debreceni állomáson csak éjjel adják le a táviratokat. Szegeden is ugyan ilyen volt eddig az állapot, de ezen a bajon most segített a kereskedelemügyi miniszter rendelete, amely megszüntette ezt a kényelmetlen és visszaszolgáltatót, amennyiben a rendelet értelmében teljes éjjeli szolgálat lesz a táviró hivatalnál.

— **A gyújtó feltalálója.** Irinyi Jánosról, kiről — írja a „Bp. Hp.“ — már az osztrákok is elhiszik, hogy az első gyújtó ő készítette, érdekes adatokat olvasunk egy kémiai német folyóiratban. A cikk írója Ludwig, ki Irinyinek 1835-ben iskolatársa volt a bécsi politechnikumon. Meissner volt akkor a kémia tanára és egyik előadása alkalmával bemutatta, hogy az ólomsuperoxyd és a kén összedörzsölve győnge puffanással egyesül. Irinyi az előadás után néhány napig nem mutatkozott az előadásokon. A cikk írója, abban a hiszemben, hogy Irinyi talán beteg, őt lakásán felkereste. Az ajtó zárva volt. Zörgetett és mikor nevére is bekialtotta, Irinyi németül ezt kiáltotta ki: Távoz német, találmányt csinálók, (Geh' weg Schwab, ich mach eine Erfindung) Néhány nap múlva megjelent újra az előadásokon. Zsebei tele voltak gyufával és folyton gyufát gyújtogatott. Irinyi később eladta találmányát 7000 forintért Römer Istvánnak, aki Bécsben gyufagyárat alapított. Így jutott Römer a gyújtó feltalálójának hírére.

— **Az utolsó egyforintosok.** A valutaszabályozás utolsó fázisa a napokban következik be; a nagy

közönség köréből lassankint el fognak tűnni az egyforintos államjegyek. Két hónap óta nem készítettek új forintosokat, a készletet is forgalomba bocsátották már és az állami központi pénztárnál ezennel még csak ezüstpénzforintosokkal vagy koronákkal fizetnek. Julius elsején az állambizaltok papirforintosok helyett már ezüstpénzt kapnak; a bankoknak, vasutaknak és nagy cégeknek is követniük kell a példát és így mihamar eltűnnek majd egészen a kis kék cédulák, az egyforintos államjegyek. Ezüstpénz jön helyükbe és azután redikális változást hoz majd magával a pénzesztárcák, bugyillárások divatjában.

— **Mi történt az apahidi intelligenciával?** Apahidán, Erdélyben, bemegy a vendéglőbe egy ur és egy pohár sört kér. Aztán megszólítja a pincért: — Van-e itt intelligencia? — Nem tudom kérem, de mindjárt megkérdem a gazdától.

Néhány pillanat múlva visszatér.

— Nagyon sajnálom, de már mind megették.

— **Elveszett.** Tegnap délután a Teleky-utcán végig elveszett egy fonott arany karperec. A megtaláló, ha a III. kerületi r. kapitányságnál jelentkezik, 5 frt jutalomban részesül.

— **Egy debreceni Első Takarékpénztári részvény-jogosítvány** eladó. Értekezhetni Nagy-péterfia 813. sz. a.

— **Időtöltések.** A „Korona” vendéglőben több nap óta folytatja működését a Scheiner-féle orfeum-társaság. Társulata sokoldalú, programja változatos. Vannak magyar és német énekesnők és énekesek s a komikusok is hol magyarul, hol németül énekelnek. Vannak bohócok, egyensúlyozók stb. Különös említést érdemel a Scheiner komikus pár (a kedvelt zsidó-duett), Colibri herceg, Caritán jellem-komikus stb. Hétfőn lép fel először egy híres bécsi chansonette-énekesnő: Meyerhoffer Ada. E mellett Lendbauer Kálmán vendéglős is jó ételekkel és italokkal, pontos kiszolgálással kedveskedik a vendégeknek. — Az előadások este 8-tól 12-ig tartanak s szép idő esetén az udvartérben folynak le.

— **Zeneestély.** Az „Angol Királynő” udvari helyiségében holnap a Rácz Károly zenekara fog játszani.

— **A Debreceni Első tkpénztárnak** lapunk mai számában foglalt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Az Országos Magyar Kölcsezős bizottság** mai hirdetésünk közé egy prospectust bocsát közre; a mennyiben az országos szövetkezetnek igen méltányos díjai vannak és nem nyereségi szempontból értesített, mindenkinek ajánlatos ezen hirdetés beható átolvasása.

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenőr” s. tudósítójától.)

Budapest, június 9.

Báró Bánffy Dezső.

— Érkezett d. e. 11 ó-kor —

Báró Bánffy Dezső tegnapi kihallgatása után villámként terjedt el annak híre, hogy O Felsége, miután dr. Wekerle Sándor miniszterelnök belátta, hogy a szabadelpárt nem akceptál egy Szilágyi Dezső igazságügyminiszter nélkül alakítandó kormányt, ennél fogva fölmentette őt a kormányalakítás feladatától. Ezzel egyszerre jelent meg az a hír, hogy az új kormányt báró Bánffy Dezső, a képviselőház elnöke alakítja meg, amely hírt a „Magyarország” és „Pesti Napló” tegnap esti lapjai leghatározottabban kolportálták, az előbbi — mely lap utóljára jelenvén meg, gyakran a legújabb eseményekkel is megelőzi a többi lapokat — még teljes miniszteri listát is közölt.

Ez a hír a legkomolyabban tartotta magát s ugy a fővárosban, mint a szabadelpárt-klubban a legnagyobb fel-tűnést keltette.

A válság ma eldől.

— Érke. d. e. 11 órakor. —

Este 7 órakor érkeztek a klubba Szilágyi Dezső, Hieronymi Károly és gróf Osáky Albin miniszterek, a kik a rohamos kérdezősködésekre kijelentették, hogy a Bánffy-kabinet híre egyelőre valótlan.

Nyolcekor érkezett a klubba Wekerle Sándor miniszterelnök, a ki kijelentette, hogy a mai napon, vagyis szombaton a válság véglegesen eldől.

Ma d. e. fél tizenkét órára az országos szabadelpártot értekeztetetre hívták össze.

A szabadelpárt értekezlete.

— Érke. d. u. 3 órakor. —

A szabadelpárt ma d. e. 1/2 12 órakor tartott értekezletén dr. Darányi Ignác, a multkori indítvány szerzője, kijelentette, hogy a párt-határozat nem volt egyéb, mint a mult kormány iránt érzett bizalom nyilvánulása. Távol állott tőlünk — mondá a szónok — hogy a koronát megillető az alkotmányon alakuló jogot, mely a kormány-alakítását a koronára bizza, bármily irányban érinteni kívántuk volna. Nincs köztünk senki — folytatá a szónok — ki a korona ezen joga előtt meg ne hajolna és ki ilyen alkotmányos jogon alapuló jog megtagadásának eszközléséhez nyúlna. E pártban — ellenkezőleg — mindenki készen áll, hogy ha kell, a korona jogainak és tekintélyének védelmére keljen. Reményli, hogy az egész párt egy nézetben van a szólóval.

Báró Podmaniczky Frigyes kijelenti, hogy ugyanezt határozatként kimondja s ezt a párt az összes bel- és külföldi lapokban közzétenni határozza.

Wekerle a királynál.

— Érke. d. u. 3 órakor. —

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök d. u. 1/2 2 órakor O Felségéhez ment kihallgatásra s hir szerint magával vitte az új kabinet listáját. O Felségtől e kihallgatás alkalmára várják a döntést.

A Wekerle kabinet.

— Érke. d. u. 3 ó. 50 p.-kor. —

Wekerle mintegy óra hosszat volt O Felségénél kihallgatáson. A midőn a legvidámabb hangulatban távozott. A „Pesti Napló”-nak a várpalota előtt várakozó munkatársához így szólott:

— „A Wekerle-kabinet megvan!” —

Szilágyira vonatkozólag a miniszterelnök ugy nyilatkozik, hogy „reméli, miszerint a kérdés mindnyájunk óhaja szerint fog megoldatni.”

Szilágyi Dezső.

— Érk. d. u. 3 ó. 50 p.-kor. —

Ő Felségére a legjobb hangulatot gyakorolta, a midőn vele dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a szabadelpártpárt ma délelőtti határozatát közölte. A „Budapesti Correspondenz” jelenti, hogy Ő Felségének megszűnt minden a Szilágyi Dezső igazságügyminiszter kinevezését illető aggálya.

Az ág. hitv. evang. zsinat.

Tegnap kezdődött meg a magyarországi ágost. hitv. evang. egyház zsinatának negyedik ülészaka.

Napirenden volt az egyház alkotmányügyi bizottságának az egyházkerületek új beosztására vonatkozó javaslata.

Hosszu vita keletkezett a javaslat általánosságban való elfogadhatásán. Szentiványi József, Sárkány Sámuel, Baltik Frigyes, báró Prónay Dezső, Radó Kálmán, Zelenka Pál, Zsilinszky Mihály stb. beszéltek pro és kontra.

A zsinat nagy többsége általánosságban elfogadta a javaslatot.

Gróf Bethlen András bucsuja.

A volt földmivelésügyi miniszter tegnap bucsuzott el a miniszteriumtól. A többi közt így szólt: Hogy ki lesz utódom? Azt nem tudom. De — mondhatom — nem közönyös reám. Nem közönyös ez reám az önk érdekében sem. Előttem a politikában nem a személyes momentumok irányadók. Elvi szempontok kell, hogy vezessenek. A ki elveimet osztja és terveimet megvalósítja: az barátom, a ki pedig ellenkezőleg cselekszik: ellenségem. És éppen azért annak az ügynek, melyet eddig is szorgáltam, ezentul is bátor és lelkes közkatonája leszek, törvényhozói minőségemben pedig gyakorolni fogom az ellenőrzést. Azt hiszem, önnel és mindazokkal, kik a magyar földmivelés érdekeit szolgálják, egy és más téren találkozni fogok. Erély hiányával nem vádoltam magamat, igaz, hogy erélyemet főképp azok ellen a hatalmas szellemek ellen irányítottam, melyeknek korrupció a nevük; de úgy hiszem, a kiezekkel a hatalmas szellemekkel szemben megtuott állani itt, az egy bizonyos erélyt nem nélkülözhetett.

Az olasz válság.

Rudini kijelentette, hogy nem hajlandó valamely kabinetbe belépni, de megígérte, hogy a jövő kabinetet támogatni fogja, ha annak programjába messzemenő megtakarítások lesznek főlvéve. Crispi és Zanardelli közt folynak a tárgyalások és úgy látszik, kedvező eredményre fognak vezetni. Brin volt minisztert Rómába hívták.

A remegő cár.

A cár ukázt bocsátott ki, a melylyel Cserevin főhadsegéde bizza a főfelügyelést és a felelősséget a császári rezidencia biztonléteért és a cár utasításainál. Cserevin tábornok, a kinek irodafőnökévé Fedoszejew kamarás neveztetik ki, a „napos tábornok” címet viseli.

Törvényszéki csarnok.

* Ujabb vád Linder György ellen. A Pécsi Újságban olvassuk, hogy Linder György országgyűlési képviselőt, kit nemrég a budapesti büntető törvényszék a Petrovics Geraszim püspökjelöltön elkövetett zsarolás gyanúja miatt helyezett vád alá, a mainci hitel és előlegezési egyletnél viselt dolgai miatt a pécsi kir. törvényszék hegyezte vád alá. Linder sikkasztás,

csalárd bukás és hamis könyvvezetéssel van vádolva. A pécsi kir. törvényszék Linder mentelmi jogának feltűggesztése végett átír a képviselőházhoz.

Tanügy.

* **A főreáliskola tornaversenye.** A vallás-és közoktatási miniszteriumnak ez intézménye, melyet az évvégi tornavizsgálatok helyett hozott be, mindinkább beválik. A főreáliskolában tegnap folyt le ez az az ifjúsági ünnep és mulatság számba menő tornaverseny a lapunkban közölt program pontos megtartásával. — D. e. a szertornázásban vittek a tanulók bravour dolgokat végbe, valamint a katonai rend és a szabadgyakorlatokban való ügyességükről tettek bizonságot. D. u. az ifjúság a Nagyerdőre vonult ki, a hol Balugyánszky Béla tornatanár nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében rendkívüli érdeklődéstől kísérve azon új játékokat mutatta be, melyeket az idén honosított meg az intézetben. De a melyeket a tanulók már teljes mértékben elsajátítottak. A tornaverseny színhelyéről szakember és laikus egyaránt azon benyomással távozhatott, hogy a főreáliskola kitűnően gondoskodik növendékeinek testi neveléséről. — A tornázás különféle nemeiben és az ifjúsági játékokban kitűnt tanulók díszes elismerő oklevelet nyertek a tanári kar részéről, névszerint a következők: 1. Schwarz Dezső II. o. t., Tar István, Molnár György, Sztrátlak Lajos és Skédl Lajos III. o. t., Bisotka Gábor, Czipfer Emil, Horváth József, Lusztig Jenő, Spitzer Sándor, Szabó István, Zsurka Szilárd, Lasz gallner Oszkár, IV. o. t. Kapros József, Braun Gyula, Szaitz János V. o. t. Leichtmann Imre, Schwalb László, Piribauer Dezső VII. o. t. Bakó Gyula, Geiger Vilmos, Krisztiáni Sándor VIII. o. tanulók, a szertornázásban győztes: Piribauer Dezső VII. o. tanuló (420 méter); 3. Magasugrásban Kapros József V. o. t.

Divat és Sport.

* **Miért nem jött divatba újra a krinolin?** Mindenki azt hiszi, hogy a párisi hölgyek jó izlése, a mely évek óta irányt szab az egész világ divatjának, okozta, hogy a krinolint halottaitól feltámasztani nem sikerült. Ez azonban nem áll. A dolognak állítólag mélyebbre ható okai vannak: a krinolin összeütközésbe jött egy párisi intézménnyel, a lovasutak az ugynevezett imperiáljával, azaz a tetejükön levő ülőhelyekkel. — Ezt a szellős helyet tudniillik Párisban a legelőkelőbb hölgyek is felkeresik s ha a meredek lépcsőkön az illem megsértése nélkül akarnak felmászni, megiehetős ügyesnek kell lenniök, — s ruhájuk volumenének — nem szabad nagyon túlságosnak lenni. — Erre való tekintettel még azok a hölgyek is lemondtak a krinolin viseletéről, a kik saját fogataikban kocszinak. A krinolin bukását egyedül a lószórgyárosok fájlalják, jóízű emberek semmiesetre.

* **Cody.** A híres cowbyo-király S. F. Cody, már megérkezett a fővárosba s lovait a Tattersallban helyezte el. Nálunk is miként Párisban, match-ot kíván rendezni maga között és egy bicyclista között s e célból kihíta az ország összes vasparipásait a vele való mérkőzésre. Feltétel s a verseny célja az, hogy két óra alatt melyikük többet tud kerékpározni. Jön-e a Hortobágyra „ritkavendégnek”, azt nem tudjuk.

Apró-cseprő.*** Egyértétes.**

— Nos, már egyértétesben élsz az uradaldal?

Igen, teljesen megegyeztünk a válasza névze.

* Szocializmus.

— Miért nem dolgozol Miska?

— Nem szabad! megvernének!

— Miért?

— Sztrájkunk.
— Hát mit csinálsz egész istenadta nap?
— Verem azokat, a kik dolgozni akarnak.

Dal.

Vágyak, álmok reménysegek
Mind tehozzád szállanak,
Szerelmem egy úzi őket,
Min szellő a habokat.

S a mikorra hozzád jutnak,
A hab sorsa jut nekik,
Mely élén a sziklafoknak
Bus morajjal megtörik.

Inozedy László.

Nem szólhatsz vagy tehetsz egyetlen hazugságot, a mely hosszabb vagy rövidebb keringés után vissza ne térne mint egy a természet valódiságára kiállított váltó, s ott be ne mutattatnák kifizetés végett, ezzel a válaszzal: nem fizettetik ki. Csak az a sajnálatraméltó, hogy gyakran oly hosszú keringést tesz, s hogy az eredeti hamisító oly ritkán az, ki azért a végén lakol. A hazugságok és az azok által lerendményezett rossznak terhe, tovább adatkak, átcsusztatva egyik hátról a másikra, egyik rangból a másikba, míg végre ott ragadnak a egalacsonyabb, némán tűrő osztály nyakán, a msly ásóval és taligával, fájó szívvel és üres zsebbel naponkint érintkezésbe jő a valósággal s a csalást nem adhatja tovább.

Carlyle.

Ki nem szenvedett, nem tudja mi kevés kell hogy magunkat boldogoknak érezhessük.
E ö t v ö s .

Közönség köréből.*)

(Óafolat.)

A „Debreceni Ellenőr” e hó 7.-én „A z isteni mámor” című közleményében egy Sz. F. név-betűs állítólagos távirati-kihordó viselt dolgait adja elő. Az igazság érdekében kijelentjük, hogy az másféle kihordó lehetett, mert a debreceni sürgöny-kihordók neve egyikének sem kezdődik Sz. F. betűkkel, a mint ez aláírásainkból is kitűnik.

Debrecen, 1894. június 9.

Bulyáki Gábor,
Fehér Sándor,Molnár Mihály,
Pallódi Lajos,

a debr. ceni M. Kir. Táviró-Hivatal sürgöny-kihordói.

*) Az e rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.**Gyapju-ankoló Budapesten.**

Örvendetes haladásról adhatunk ma hírt, mely a magyar gyapjukereskedelem terén küszöbön áll. Az év folyamán ugyanis — valószínűleg már július közepe táján — a fővárosban londoni mintára gyapju-aukciókat fognak tartani. Az aukciók előtörténetéből közöljük a következőket:

Az az óhaj, hogy a magyar gyapjuüzlet szabályoztassék, nem új. Különösen az utolsó évek folytonos árhanatlásai érlelték meg a gyapjutermelekben azt a gondolatot, hogy a magyar gyapjutermekek okszerűbb értékesítése érdekében tenni kell valamit. — Évről-évre mind nagyobb tömegekben lepték el a tengerentúli termékek az európai piacokat, évről-évre lehetett tapasztalni, hogy azok minősége is tetemesen javul annyira, hogy még a magyar uradalmak gyapjutermelei büszkeségének — a legfinomabb fajta merinógyapjunak — is fölélmes versenytársa akadt tülről, úgy, hogy végre ez a termelvény is — miután éveken át majdnem sértetlenül kiállott minden árváltozást — áldozatául esett az átlátnos hanyatlásnak.

Csak természetes tehát, hogy számos követője akadt annak az eszmének, hogy a gyapjúüzlet egészségesebb útra vezetendő, hogy egy erősebb verseny létesítése által oly árak lesznek biztosíthatók mindenki számára, hogy azokat az adott körülmények közt elérhető legmagasabbnak lehessen tekinteni. Ez a kívánság a kereskedelemügyi minisztérium vezetőjénél is visszhangra talált és Lukács Béla miniszter azokból a körökből, a melyeknek érdekköre a gyapjúüzletre kihat, körülbelül egy év előtt ankétet hívott egybe, mely a jelenlegi egészség-telen állapotok orvoslására szükséges módosítók megállapításán fáradozott. Ezeknek a tanácsko-zásoknak nem volt ugyan pozitív eredménye, de a mag, mely előbb-utóbb gyümölcsöt volt hozandó, el volt vetve.

És tényleg már most arról adhatunk számot, hogy ezek az aukciók Budapesten a legrövidebb idő alatt létre fognak jönni. Ezért az érdem első helyen Károlyi István és Tibor grótokat, Magyarország legnagyobb merinó-gyapjú termelőit illeti, mert ők és József főherceg uradalmi központi jószágigazgatósága jelentették hajlamukat legelőbb arra, hogy a helybeli bizonyos cég Heller M. és társa által ujlag megpendített eszmét hajlandók pártfogolni és azt, hogy az ezen cég által rendezni szándékolt aukcióra gyapjúikat felküldik.

Erre a hathatós pártfogásra támaszkodva nevezett cég megtette a szükséges lépéseket a kereskedelemügyi minisztériumnál, hogy az 1888. évi XXII. törvények értelmében a benyújtott alapszabályok alapján az engedélyt gyapjúaukciók rendezésére megkapja. A kereskedelmi miniszter a napokban adta meg az engedélyt, úgy, hogy július hó folyamán lesz lehetséges az első aukciót megtartani. Ezt követik aztán a vevők és eladók érdekeinek legmegfelelőbb időközökben majd a többi árverések.

Az alapszabályok értelmében Magyarország minden termelőjének és gyapjúkereskedőjének lehetővé van téve, hogy gyapjút, bizonyos, a kezelést illető szabályok betartása mellett, saját eredeti jegye alatt ezen aukciókon áruba bocsássa, és hogy árúját a jelenlevő fogyasztók egyidejű versenyének kitégye. Mindenki nyugodt lehet tehát majd a felől, hogy az aukción eladott gyapjúja — ha az, a mint különben magától értetődik, az általános helyzet színvonalán felül álló árt nem is érte el — a mindenkori vásári értékek megfelelő árán kelt el, és hogy az, mint minden egyéb terméke, teljes értékében jövedelmezett. Megszűnik ez által azon régi felfogás is, hogy az eladó a vevőt mintegy megajándékozta a gyapjúval és az ennek nyomában járó kelletlen érzés is eltűnik az aukciók folyamán.

A kereskedelemügyi minisztérium által helybenhagyott illetékszabályzat, mint halljuk, igen mérsékelt és az áru kitűnő beraktározására is — részrehajlás nélkül — gondoskodva lesz. Nevezett cég elegendően gondoskodott arról is, hogy a termelőknek termékeik értékét illetőleg, lehetőleg helyes becsléssel szolgáljon, nehogy az aukciók sikere az által, hogy a gyapjú már előreláthatólag elérhetetlen árszabással kerül az árverésre, veszélyeztetve legyen. — Épp ezért a becslésnél nem érdekelt gazdasági egyesületek is közbe fognak járni. Remélhető, hogy a termelők érdekeinek ily módon való megőrzése teljesen megnyugtatót mindenkit és biztosítékul fog szolgálni arra, hogy ezt az új vállalatot támogassák.

Az aukció, valamint az egész vállalat a kereskedelemügyi minisztérium felügyelete alatt áll, mely ezen magánrésztől való kísérletben saját, a gyapjútermelés és kereskedelem előlétesítésére célzó kezdeményezésének, — melyet a földmívelésügyi minisztériummal kötve indított meg — megvalósítását látja.

A vállalkozó cég, a mint halljuk, megtett minden szükséges intézkedést arra is, hogy egy kisebb mint nagyobb gyáraknak, valamint a gyárvárosok gyapjúkereskedőinek is lehetővé és kívánatossá tegye a jövőbeli budapesti gyapjúárveréseken való részvételt és így minden kilátás megvan arra, hogy az aukciókon a látogatók a kívánt számban meg fognak jelenni.

Kívánjuk, hogy az új vállalat a megérdemelt pártolásban részesüljön és reméljük, hogy

a vállalkozó cég, a gyapjútermelők érdekeit szem előtt tartva és óhajakkal számot vetve, nem fog fáradságot kimélni, hogy az új vállalatot a magyar gyapjútermelés és kereskedelem felvirágztatása érdekében sikerre veze-se.

* Hajdumegye vetései általában, a rozst kivéve az országos átlag alatt állanak, pedig az országos átlag is csak közepes termést ígér. Hajdumegyében búzából kath. holdanként átlag 6.40, rozsból 6.84, árpából 5.60, zabból 5.40 métermázsa várható.

* Az országos malom-egyesületnek baleset ellen biztosító osztálya tegnapelőtt tartotta III. évi közgyűlését Budapesten, amikor is MAYER Emilt, a debreceni István-malom igazgatóját az igazgatóságba ismét megválasztották.

Érték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. június 8-án.)

Államadósság:		
Magyar aranyjárdék 4%	— — —	120.50
" vasúti beruházási kötvény 4 1/2%	— — —	127 —
" koronajárdék 4%	— — —	94.90
" regále váltásági kötvény 4 1/2%	— — —	100. —
Osztrák aranyjárdék 4%	— — —	120.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	— — —	98.30
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	142.25	143.25
Részvények:		
Magyar hitelbank részvény — — —	434.50	435 —
Osztrák hitelbank részvény — — —	351.30	351.50
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	112. —	112.50
Sorsjegyek:		
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	128. —	129. —
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.50	13. —
Osztrák " " " " — — —	18.50	19. —
Olasz " " " " — — —	12.75	13.25
Bazilika sorsjegy — — — — —	9.75	10.25
Jó-sziv " " " " — — — — —	3.25	3.55
Pénzmekek:		
Cs. és kir. arany — — — — —	5.84	5.93
20 márkás arany — — — — —	12.25	12.29
20 frankos arany — — — — —	9.94	9.98
1 Saverigns — — — — —	12.48	12.53

Számrejtvény.

— Közli: Klímits Izabella. —

- 9. Egy betű az abc-ből
S n m i s a legközepéből.
- 49 50 41 59 23 26 62. Honszerető államférfi,
Céljait velünk eléri.
- 11 7 66 56 7 34 28 15. A megváltó halt el rajta.
- 22 42 35 24 19 13 15 35 1 48. Szózata él örök dalban.
- 31 15 51 40 35 44 34 60 55. Fiúca nagy meseköltő,
Megünnepli minden öltő.
- 15 4 8. Terem imát, terem átkot,
Szerelemből csók-vi-
[rágot.
- 32 33 28 27 25 30 7. Tragédia — Shakes-
[peare irta.
- 67 47 39 14 53. Talán Ádám s Éva sirja.
- 19 20 21 25 38 68 61 52. Igazságos nagy mi-
[nister.
- 2 46 54 5 18 12. Női ruhán csak port
[seper.
- 8 38 43 13 38 60. A babonát váltig tiltó,
Bölcs és nemes ural-
[kodó.
- 3 17 60 44 55. Dicső élte drága dija
A „Divina komédia”.
- 63 17 6 29 35 60 2 46. Három gyűrűs bolygó
[csillag.
- 64 65 66 13 15. E néven sok leányt
[hivnak.
- 19 54 45 43 45. Nedvéből jó a dal, nóta.
- 16 36 60 60 57 50. Heves megye híros róla.
1-68. Egy fiatal költő zengi

(Megfejtők neveit jövő szombati számunkban közöljük s köztük érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

Utolsó talányunk helyes megfejtését („Szilágy”) beküldötték: Wannert Albiné, Elek Z., báró Ditzfurt né (Hőgyész), Fekete Ernő, Fehér Ottília, Bányai Dezső, Bredt János (Tübingen), Debreczeni István, Péter Oga, Darvassi Eszti és Sándor, Pohl Emma, Zivuska Ferenc (Bécs), Falk Alice,

Glück Leopoldné, Fülöp Luiza, Lang Irma, Szutor Eszti és Juliska, Kun Juliska, Eöry Mariska és Eöry Kálmán és Irén, Drucker Matild; B. M. (Budapest), Párdányi Imre, Buzás Antal, Faules Ida és Olga, Rezeda kisasszony, Czizmadia Anna (Körös-Ladány), Körösy Adorján, Gyürky Ottilia, Sinay Imre, és ifj. Jankovics Sándor, ifj. Pongor István gimn. tanuló, Korcsmáros Kálmán, Lukács Ilona, Csengeri József, Dobray Jolán, Kovács Feri, Moskovicz Jozefin, Szatmári Zoltán (gymn. tan.), Náási Lajos, Szabó József, Burai Katalin Tóth Helén, Lolotte, Holli Emma Nagy Lóra, Béler Ilka, Nigger (nyertes), ifj. Balla István, Rosenfeld Emilia, Bodó Róza és Boriska, Kentzler Gyula, Tárkányi Béla (Nagyvárad), Frank Mariska és Ernő, Köblös Sámuel.

Debreceni ingatlanok forgalma a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi június 2-9-ig: 1. Juhász Zsuzsanna veszi Szabó Mihály és neje Fazekas Erzsébet csapó-kerti szőlője egy részét 150 frt. 2. Özv. Bor-sányi Viktorné veszi Varjas András és neje Balogh Mária új földjét 1250 frt. 3. Szabó Balint és neje Lakatos Julianna veszik Varjas András és neje Balogh Mária gyár-utca 2194. sz. házat ondódi földjével 9250 frt. 4. Borbély János veszi Borbély Miklós zsepei tanyabirtoka 1/10-ed részét 700 frt. 5. Nyilas János és neje Mike Julianna veszik Rózsa Julianna Tol-vaj Ferencné epei tanyabirtoka 1/4 részét 1000 frt. 6. Fekete Sándor és neje Kányási Zsu-zsanna veszik Koszorus Teréz Jeney Józsefné és Jeney Miklós ondódi földjét 1150 frt. 7. Komlóssy Dániel és neje Böszörményi Mária veszik Fazekas Sára Nagy Sándorné sestakerti szőlőjét 1200 frt. 8. László József és Gyula veszik Nagy Julianna Kovács Lajosné hatvan-utcai szőlőjét 960 frt. 9. Barta István és neje Tar Sára veszik özv. Bodon Péterné Kis Zsu-zsanna és társa busi-utcai 708 sz. házat 2200 frt. 10. Szegedi Mihály és neje Berzeki Sára veszik Törő Zsuzsanna Szilagyi Gáborné és társa hatvan-utcai szőlőjét 675 frt.

Szerkesztői posta.

Gentri. Okulására Horáciust idézzük. Philippinél ő is vezett 18 éves korában, azután pedig önére-jéből vergődött fel nagygyá és hirneves emberré. Nevel-tetését így írja le ő maga:

„Hogy már magamról is szóljak egy keveset, Elmondok egyetmást. Ha kedves lehetek Barátaim előtt s büntől tiszta vagyok: Ezért méltó hálát, jó anyámnak adok, Kinek bár alig volt egy kis földcsékeje, Még sem bizta fiát Fabius kezére, — Kihez csoportostól jártak az urficskák, Karjukon hordozva táskát és táblácskát, Tanulni, hogy ennyi s ennyi pénz mit keres? Ennyi s ennyi napra, mennyi az interes? — Hanem elvitt engem magával Rómába, S oly művészeteknek avatott titkába, Melyek a legelső főrangú nemesek Fiaira nézve voltak szükségesek. — Szép ruházatom volt, körültem sok szolgál, Ugy, hogy a ki látta, méltán azt gondolta, Hogy ősi nagy vagyony nyujt ilyen ellátást. — De tanítóim közt jó atyám volt folyvást Leghűbb, legéberebb oktatóm, vezérem. Neki köszönöm, hogy a tiszta szemérem, — Az erkölcs fájának a legszebb virága — Megmaradt szívemben. S nemcsak gonoszra Nem hagyott tévedni: de úgy vigyázott rám, Hogy még pirongás se érje soha orcám. — Nem félt ő attól sem, hogy megszegyenít, Ha majd fia egykor többre nem viheti, Mint ő vitte volt és adószedővé lesz, Vagy végrehajtóvá s úgy jut egy kis pénzhez. Ámbátor akkor se lehetne panaszom; Így a legeslegjobb hálával tartozom, S magasztalom érte, mig csak szívem érez, Hol ig hű maradok áldott emlékéhez. Nem teszek úgy, mint sok, ki azt mondogatja: Mit tehet ő arról, hogy nem volt az atyja

Híres neves nagy ur? . . . Távol legyen tőlem,
Hogy ilyesmit fel is tegyek én felőlem!
Sőt, ha a természet azt követelné meg,
Hogy az ember, mikor eltölt néhány évet,
Válasszon szülékét, kényé, kedve szeriut:
Én az enyéimet választanám megint."

G. N. A. „Magyarország“ Gaspaloneje — ugy látszik — Csór Gáspár ur, volt nagyváradi h. író; ő nem respektálja az álnév eltulajdonításával az idősebb író jogát.

M. J. („Hogyha szeretsz.“) Nem közölni való.

Bosszankodó olvasónk. Mikor nincs az újságban sajtóhiba? Erre a kérdésre a „Hamburger Correspondenz“ a következő 12 pontot állítja fel: 1. Ha a szerző vagy beküldő hibátlanul írta meg cikkét, 2. ha ezt hibátlanul le is írta, 3. ha a szerző minden betűszakaszba hibátlanul osztotta be a betűket, 4. ha azokat hibátlanul veszi is kezébe és 5. ha hibátlanul rakja a sorba, 6. ha a korrektor a korrekturát hibátlanul teljesíti, 7. ha a szerző az első korrekturát hibátlanul fogadja el, 8. ha a korrektor a második korrekturát is hibátlanul olvassa, 9. ha a szerző ezt is hibátlanul csinálja meg, 10. ha a revíziót is hibátlanul teljesíti s a ha 11. ehhez az illetőnek elegendő időt engednek s 12. ha még néhány tucat szerencsés véletlen közrejárás után, hogy a cikk hibátlanul kerüljön napvilágra 8 miután egy nagy oktáv iven 50,000—55,000 betű szerepel, ezeknek a szerencsés véletleneknek ugyanennyiszor kell ismétlődniök, hogy a közönség legalább egyetlenegy teljesen hibátlan ívet kaphasson a kezébe. Olvasónk elhiheti, hogy ez nem könnyű dolog.

Politikus Cikkét — mely csupa elkoptott frázist tartalmaz — nem közölhetjük. De meg ne feledje, a mit Hackländer mond az ő „Selavenleben in Europa“ című regényében: **A király** is rabszolgája a körülményeknek, sorsának, sőt részben környezetének. Akaratát nem mindig teljesítheti és hidd el, magas állásában kétszeresen érzi, ha valami láthatatlan hatalom vele szembe száll, ha parancsait az ármány meghiusítja. Talán csak kisértetek képezi láthatatlan rabláncát, de éppen azért, mert különben parancsol és uralkodik, érezi kellemetlenül, hogy ő is meg van kötve.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokoni“ nyomda és kiadó r.-t.

Felolós szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Egy francia tanítónő

(született Párisban)

julius és augusztus hónapokra
gyermeknek vagy felnőtt leányok mellé
falun vagy fürdőhelyen

francia nyelv tanítására vagy gyakorlására
alkalmazást óhajt egy előkelő családnál.

Czima kiadó hivatalban.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki fűszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztók t, miszerint a nagyváradi Berger Dániel több világhírlíttáson kitüntetett **élesztő gyártmányából**, egyedüli és állandó raktárt b i ok és t. vevőimnek **mindennap friss élesztővel** szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesítem. Kérem szives megrendelésüket.

KOHN LAJOS,
Nagy-Hatvan-utca 1099. szám
Mayer Ferencz féle ház.

Utazási és fürdőzési idényre

okiratokat, kötvényeket, értékpapirokat, arany és ezüst
neműeket, **megőrzés végett** elfogad

A debreczeni első takarékpénztár.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

Az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet“ mely a folyó év tavaszán előkelő gazdák s férfiak vezetése mellett alakult meg működését, **tűz és jégkár biztosítására** megkezdte s már is alig néhány heti működés után az ország minden részein bizalom és rokonszenvvel találkozik.

A biztosító feleknek ajánlatos a szövetkezetnél való biztosítás mivel épületeit s minden termékeit a részvénytársaságok díjtételénél **jóval olcsóbban, részben fele áron** biztosíthatja.

Az olcsó díjtételek megszabását a szövetkezet szervezete teszi lehetővé, a mennyiben nem nyereszkesedésre hanem országos érdekre a biztosítási díjtételek lehető lejjebb szállítására alakult, s e célból alapszabályszerűleg tiszta nyereségének **80%-ékát tehát 4/5-öd részét tartalék alapra fordítja.** Minél többet biztosítanak a szövetkezetnél annál nagyobb lesz a tartalék tőke, melynek arányában szállítanak lejjebb a biztosítási díjtételek.

A gazdaközönség jól felfogott érdeke hozza magával, hogy a szövetkezetnél biztosítson, hiszen díjtételei ma is rendkívül olcsók s kellő pártolás mellett — a fentebb közölt alapon ezek még lejjebb fognak szállíthatni.

Azon megjegyzésem mellett, hogy a biztosító felek több éves biztosításnál is csak az első évre vannak kötelezve s ezután a szövetkezet kötelékéből minden hátrányok nélkül kiléphetnek, — közlöm az igazgatóság névsorát:

Teleki Géza gróf elnök, Csávossy Béla alelnök, Andrassy Géza gróf, Ahsbaht Leo lovag, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Megyessi Krausz Lajos, Péchy Tamás, Rothkugel Arnold lovag, Rudnyánszky Béla, Szentkirályi Kálmán, Sztáray István gróf, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Miután az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet ügynökségét Debreczen és vidékére reám ruházta, bizalommal fordulok a nagyérdemű közönséghez, hogy biztosítási ajánlataival szerencsétlenül kegyeskedjék.

Már meglevő több éves biztosításokat olcsóbb díjtételeinkre minden hátrány nélkül átváltoztatok.

Levélbeli megkeresésekre készséggel adok felvilágosítást.

Szóbelileg értekezni lehet s mindennemű tűz és jégkár biztosítási ajánlatot elfogadok **lakásomon Cser-utca 2367 sz. alatt a délelőtti órákban.**
Debreczen 1894 június 8.

Tisztelettel

CSÁKY JÁNOS.

Gyenes Lajos

DEBRECZEN, főtér, városház épület.

Nagy választék

Női ruhaszövet, és fekete kelmék,
Zsinór, moár és egyéb diszek,
Fekete és színes ruha selymek,
Toile, Satin, Ajour mosó kelmék,
Karton, toile, és satin kötények,
Haushild kötőpamut,
Jó szabásu fűzők (Mieder),
Női, férfi és gyermek harisnyák,
Csipke és gyapju függönyök,
Ágyterítők, Napernyők.

Női ruhák elkészíttetését saját szöveimből elvállalom.

Med. univ.

Dr. SICHERMANN A. Fogorvosi műterme

a közönség rendelkezésére áll,

Nagy uj utca 1708.

ingyen foghuzás

vasárnap d. e. 8—10

20
1894 ép. biz. számhoz

Árlejtési hirdetmény.

A debreceni ev. ref. egyház által a 347/48 sorsz. telkeken építendő emeletes és földszintes bérház és az 1089 sorsz. telken építendő földszintes kántortanító és szolgálások építésénél szükséges összes munkákra a következő feltételek mellett nyilvános pályázat, illetőleg árlejtés hirdettetik:

1. Csakis írásbeli zárt ajánlatok fogadhatók el.
2. Ajánlat az összes munkákra átalányösszeggel tehető. Az ajánlatban kijelentendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket, terveket és költségvetéseket ismeri és magára kötelezőknek állapítja.
3. A készítendő munkákra vonatkozó tervek, költségvetések, általános és vállalati részletes feltételek az ev. ref. egyház hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
4. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1894. június hó 26-án déli 12 óráig bezárólag az ev. ref. egyház pénztári hivatalánál (consistorialis épület) nyújtandók be. Később érkező ajánlatok nem fogadhatók el.
5. A beadott ajánlatok az egyháztanács-termében 1894. évi június hó 27-én d. e. 9 órákor nyilvánosan fognak felbontatni.
6. Tartoznak ajánlattevők bánatpénzül a vállalati összeg 5 % azaz öt százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban az ev. ref. egyház pénztáránál letenni, a letétet tanúsító eliemervényt az ajánlatukhoz csatolni. Az ajánlat elfogadása esetén a bánatpénz 8 nap alatt 10 %, azaz tíz százalékra egészítendő ki, — ki nem egészítés esetén a letett bánatpénz az építendő egyház javára esik, a munka pedig más vállalkozóra bízatik.
7. Fentartja magának az építendő egyház a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók között szabadon választhasson.

Debrecen, 1894. június hó 2. án.

Az építendő bizottság.

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legfőbb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicsőreleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólag legyen emlékezetbe hozva. Ezen népszerű háziszor 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Úvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhöz Budapest.

„Kossuth” szálloda

Uj szálloda! DEBRECZENBEN. Uj szálloda!
MEGNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy **DEBRECZENBEN, a Kis-Várad-utcán, Gáll Ferencz ur 3472. számú házában, amely a Kóses és Ispotály-utczák sarkán áll**

UJ SZÁLLODÁT

rendeztem be, amelyet

„KOSSUTH SZÁLLODA”

címén

folyó évi június hó 14-én
ünnepélyesen Rácz Károly zenekarának közreműködése mellett megnyitok.

A szálloda áll szép és kényelmes étteremből, kávéház, söresarnok, korema és csinos pince mulatóhelyből.

Midőn új szállodai, vendéglői és kávéházi helyiséget a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani szerencsém van, egyben nem mulasztatom el kijelenteni, hogy izléssel a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelőleg berendezett helyiségben

a n. é. közönség pontos és gyors kiszolgálásában, kitünő és naponként válogatott étlapban, ugyszintén tisztán kezelt borok s más italokban részesül.

Midőn a n. é. közönség becses figyelmét még egyszer

a Kossuth szálloda étterem és kávéház jun. 14-én tartandó

MEGNYITÁSI ÜNNEPÉLYÉRE

tisztelettel felhívni szerencsém van, maradtam a pártfogás reményében

teljes tisztelettel

WEISZ IZIDOR,

vendéglős.

Kisvasut megállóhely. Kossuth szálloda Debreczenben. TELEPHON összekötetés

A legkedveltebb szoba illatszerek

u. m. Gyöngyvirág. Levendula. Orgona. Kárpáti fenyő.

LEGFINOMABB angol és francia ILLATSZEREK.

Pipere cikkek.

KAPHATÓ csak DEBRECZENBEN.

A DALMÁCIAI ROVARPÖR

LEGBIZTOSABB SZER MINDEN NEMŰ ROVAROK ELLEN

20, 30, 50 és 80 krajczáros eredeti csomagokban.

FRANCISCS VINCZE

A legjobb Pecsétisztítók.

AZURIN KÉKKŐ.

KITÜNŐ Kávé, — Rizs, Tea, — Rum.

Keményítő fény. Ruhamosó por.

Patkányirtó szerek.

gyógyszerüzletében Kereskedelmi Akadémiában Nagytemplom mellett.

Szépítőszerek különlegességei

Fischer Róberttől,

a vegyész tudora és szépítőszerek készítő

Bécs, I., Habsburgergasse 4.

Szörvesztő-szer (Epilatoire)

12 éven át szerzett tapasztalattal javítva és erősítve, az

arcoszőr

ugy a kézen s a karokon stb. előforduló szőr teljes kikapcsolására.

A kellemetlen helyen levő szőrnek akk'nti kikapcsolása, hogy az **oha többé** utána ne nőjön, eddig csak óhaj volt, mivel ezt eddig semmiféle szerrel sem érték el. Feltűnést kelt annófogva az én szerem, a mely nemcsak a szőrt pusztítja el, hanem annak utána növést is megátolja, annál is inkább, mert én a siker érdekében teljes garanciát nyújtok, s kötelezem magamat, ha a szer a kívánt eredménnyel nem járna, a teljes összeg visszaadására.

Egy kis üveg ára 5 frt, nagy üveg 10 frt.

Gyógyászati quarzhomok,

legjobb szer a mitesszer eltávolítására; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 60 kr-ért bérmentve.

Szeplő-kenőcs

hatékony szer nemcsak a bőrhám alatt szeplő-, máj- a terhességi állapotban lévőkél képződő foltok és napégés által képződött festanyagnak eltávolítására, hanem az arcz bőrének légyságot s ruganyoságot is kölesönöz s annak ifjúságát és üdeségét idő i elő.

1000 forint

annak a hölgynek, ki szeplőkenőcsöm használata után ugy a szeplőt, mint máj- és terhességi foltot, napégést s egyáltalán az arcz bőrt hátrányosan érintő bármiféle kiütést el nem veszít.

A pénz előleges beküldése mellett 2 frt. 20 kr-ért bérmentve.

Szökitő viz.

Egy megbecsülhetetlen szer, a szőke haja megsötétedéstől megóvni. Sötét barna haját is lehe 12 óra alatt pompás, csodálatosan szép fényű arany szőkére változtatni, nem festve, hanem „valódián” csak a haj festanyaga változik egyszerű szivacsos mosás által. E tárgybani kérdésködések mellé szíveskedjenek hajmintát mellékelni, melyet aranyszőkévé változtatva azonnal visszaküldök 1 üveg 3 forint.

FO

Hajfestőszer „FO”

felülmul minden eddig e téren létezőt s ezt bizonyítják nekem Bécs első fodrászai, hol a t. cz. közönség haja az én utasításom szerint festetik meg az én „FO” festanyagom bárki által könnyen-alkalmazható.

Fest minden haját szőketől feketéig s megrendelés alkalmával kérem a kívánt hajmintát mellékelni.

„FO” a világon az egyedüli, ártalmatlan legjobb hajfestő szer.

Egy doboz 5 frt, 3 frt és 1 frt 20 kr.

Bizonyítvány.

Az átadott „FO” hajfestőszer minta a vegyész tudora Fischer Róberttől, a két folyadékban ugy az 1. mint a 2. számában nem tartalmaz fém vagy bármely más hajra vagy bőrre kártékonyan ható só-összetételt, hanem az egy ártalmatlan növényi készítmény.

Bécs, 1893. okt. 16.

Dr. Rainer Jakob,

cs. kir. törvényszéki hites vegyész.

Legfinomabb toilette gyökér szappan

Ment minden maró alkatrésztől, mely igen gya ran egyedüli oka a tisztátalan arcz bőrnök.

1 DOBOZ (3 darab) 75 kr.

Levélbeli értesítések minden kosmetikus kérdésben bérmentve nyújtatnak.

Raktár BUDAPESTEN: **Török J.** gyógyszerésznél király-utca; **Fáykis I.** gyógyszerésznél a „nagy Kristóf”-hoz.

A nagyérdemű közönség figyelmébe.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy egész

életnagyságu fényképeket

tiszta és korrekt kivitelben 18 frtjával készítek; ugyszintén elvállalok a legkisebb fénykép után való nagyobbitásokat

egész életnagyságig

(esetleg kedves elhaltak fényképeiről) továbbá:

Medalion képek	1 drb	— 80	3 drb	1.—
Mignon	3	1.—	6	1.80 12 drb 3.—
Visit	1	1.—	3	2.— 6 „ 3.— 12 drb 5.—
Kis Makart	1	1.50	3	3.— 6 „ 5.— 12 „ 8.—
Kabinet	1	2.—	3	4.— 6 „ 6.— 12 „ 10.—

Minden más nagyság a legjutányosabb árban.

Hivatalnok urak, egyletek, iskolák, csoportok stb. előnyben részesülnek.

Midőn a legjobb és legpontosabb kiszolgáltatásról biztosítom, maradok — kiváló tisztelettel

Krämer Gyula

fényképész

Fényirda: Nagyvárad-utca 2088.

UJ FÜSZER-ÜZLET MEGNYITÁS!

Van szerencsém tudomására hozni a nagyérdemű közönségnek, hogy a helyben **már öt év óta** fennálló fűszer-üzletem mellé, a Piacz- és Miklós-utca sarkán, Czégély-ház

egy a mai kor igényeinek megfelelő

FŐÜZLETET

nyitottam,

melyet a régivel párhuzamosan fogok üzembe tartani.

Ezen főüzletemben fűszerszakmába vágó minden áruk, u. m.:

NYERS ÉS PERGELT KÁVÉ, RIZS, CZUKOR,

Czuba, Eszterházi és Keglevich Cognacok, mindenféle ásványvizek és szőlő-permetezéshez kékkő, Azurin, valamint Raffia-háncs továbbá mindenféle festékek

— a legnagyobb választékban kaphatók, —

és midőn a n. é. vevő közönségnek kegyes pártfogását kérem, ígérem egyuttal, hogy mint eddig, ezentul is a legszolidabb üzleti elvek fognak vezérelni, hogy azon rokonszenvet, melyet már eddig kivívni sikerült, továbbra is megtarthassam, sőt lehetőleg gyarapíthassam.

Magamat ismételten a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

FÉLEGYHÁZI JÁNOS.**UJ FÜSZER-ÜZLET MEGNYITÁS!**

Bécs, Rotunde.

Naponta katona-zene

a

Nemzetközi faluban

és civilzene a

Kostlogeuben.

Nyitva reggel 10-től esti 11-ig.

Nemzetközi kiállítás.

néptápszerek, hadseregellátás, mentőszerek, forgalmi eszközök és egy különleges sportkiállításban,

1894. April 20-tól július 1-ig

rendezi

Ő cs. és kir. fensége Ferdinánd Ferencz Oest-reich-Este főherczeg védnöksége alatt álló

gazdasági ismeretek terjesztő egylete.

Belépti-díj: Hétköznapon 30 kr. vasár- és ünnepnapon 50 kr. Pénteken 1 frt.

Bécs, Rotunde.

Kiállítási sorsjegy

à 1 korona.

5 főnyeremény

à 10,000 korona.

Egy sorsjegy vételnél, a Rotunde pénztárnál naponta (Péntek kivételével) ingyen bemenet.

170,000 drb. vas, cser és épület téglá ELADÓ.

Értekezhetni: Retek-utca 1255.

A téglá megtekinthető Nagy-mester utca 133 1-dik szám alatt.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz.

Bécs

gyár alapítottatott 1835!

Ezen fénymáz vitriol nélkül gyorsan a legszébb mély feketeszinű fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt raktáron!

Ertesítés! A n. é. közönség saját érdekében kére-

tik esakis Fernolendt fénymázt venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernolendt

névalírással vannak ellátva, mivel temérdek értéktelen utánzat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévútra vezessék.

Világos czipőknek kitűnő bőr-crème.

A KOTÁNYI JÁNOS-féle

Tojás-Cognac.

A legfinomabb cognac és egészen friss tojás sárgájából orvosi felügyelet mellett készítették.

Több ezer elismervény és hivatalos bizonyítvány közül van szerencsém néhányat a t. cz. közönség bizalmául elősorolni, ugymint: a cs. és kir. gazdasági vegyvizsga-intézet Bécsben és cs. és kir. physiologiai vizsga-intézet Klosternenburgban oda nyilatkoznak: „mint az alapos vegyvizsgálat igazolja, Kotányi Tojás-Cognacja csakis kifogástalan jó minőségű anyagokból van összeállítva, melyekben a szervezetnek szükségeltető könnyen emészthető legkiválóbb tápanyagok együtt vannak, minélfogva gyomorbetegnek, üdülőknél, gyengélkedőknek legmelegebben ajánlható.“

Cs. és kir. Erzsébet-kórház Bécsben

Cs. és kir. Rochus-kórház Bécsben

Cs. és kir. I-ső katonai kórház Bécsben

Kotányi Tojás-Cognacja súlyos betegségeknel, vérzéseknél, üdülőknel kitűnő sikerrel alkalmaztatott.

Dr. Müller tan. m. kir. Rókus-kórház igazgatója Budapesten:

A cholera-betegeknek küldött Tojás-Cognac, különösen nők és gyermekek által szivesebben vétetik, mint bármely más cognac és általános gyengélkedőknel, üdülőknél, mint folyékony tápszer a legjobb eredménnyel használtatik.

Bécsi Gyógytan lapja } Kotányi Tojás-Cognacja az általános gyógyászatban legrövidebb idő alatt állandó használatnak fog örüdeni.

Egyedüli főraktár Debreczenben

CSANAK JÓZSEF kereskedésében.

≡ Nyári idényre ≡

Jégszekrények, fürdőkádak, gyermek-kocsik,

kerti berendezések

mint kerti lóczák, székek, asztaok, kerti sátor teljesen felszerelve.

Peronospora szőlőfecskekendők,

elismert legjobb eredeti francia rendszerben.

Építési idényre

BUDWEISZI

PORCZELLÁN KÁLYHÁK

VASKÁLYHÁK Meidingi, Friedlandi, Krén szabadalom rendszerekben. **Konyhák** magyar, bécsi és francia rendszerben.

Építési vasalások és szerszámok.

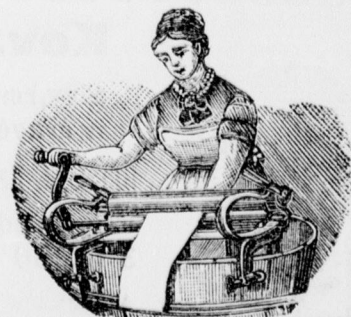
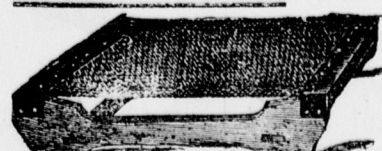
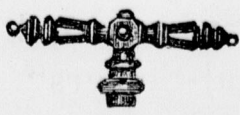
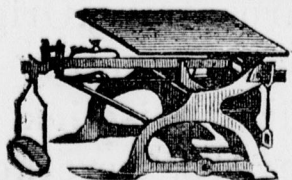
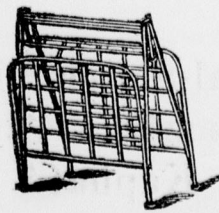
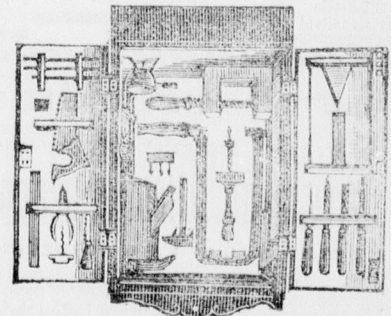
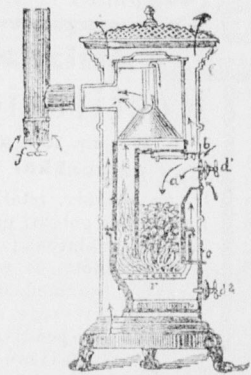
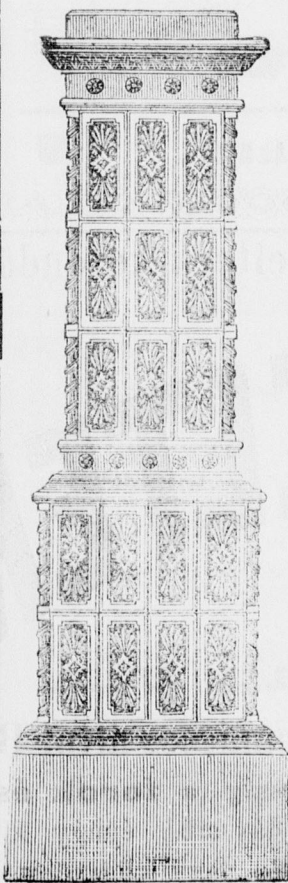
Tizedes és marha-mérlegek. Legnagyobb vasbutor-raktár.

Elsőrangú minőségben és legjutányosabb árak mellett.

KÉPES ÁRLAPOMAT circa 800 ábrával ingyen és postamentesen.

TÓTH GYULA

vaskereskedő, Debreczen, városházában.

Azonnal kiadó

Hatvan-utca elején 1093. szám alatt
üzlethelyiség, 4 szoba, konyha,
2 pincze padlással.

Egy 2½ lóerőre berendezett gázmotor, egy
jó karban lévő járgány és egy szeoska-
vágó jutányosan eladók.

Ugyanitt kovács kőszén, koks és bikfa-
szén árulás.

Eladó ház.

**Nagyváradon a fő-
utcán** lévő 18. számú ház,
mely báró Szepessy Ádámné
örökösei tulajdonát képezi,
eladó.

Értekezhetni **HLATKY ENDRE**
ügyvédnél Nagyváradon, Szaniszló-
utca 10. szám.

Alkalmi ajánlat.

Van szerencsém a nagyérdemű virág-
kedvelők szives tudomására hozni, hogy
**növényekkel és kiültetni való
szőnyeg-palántokkal** túlhalmozott
kertészeti telepem az „István” gőz-
malom kertjéből saját telkemre
áthelyezés miatt, mindentéle virágai-
mat leszállított árak mellett ajánlom
a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Teljes tisztelettel

PACZELT JÁNOS.

Kwizda Ferencz János
2 arany,
13 ezüst érem.
9 dísz és
elismerő
okmány.

Osztrák-magyar cs. és k.
dv. szájlító

Restitutionsfluid

cs. és k. hiv. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy palackkal frt 1.10 o. ó.
30 év óta udv. istállóban valamint
katonai és polgári nagyobb istállók
ban, használatban; nagyobb erőfe-
szítések előtt és után erősítésül;
továbbá fészamodások, rándulások,
az inak merevsége s más ily alkalmak-
nál; képesíti a lovat kiváló
teljesítményekre
idomításnál.

Római kir. udv. szájlító

Tessék a fon-
nebbi védjegyre
ügyelni s a vétel-
nél határozottan
kifejezni
KWIZDA-féle
Restitutionsfluid

Kapható a
gyógyszertár-
rakban és
drogistáknál.
Fő letét:
kerületi gyógyszer-tár
Kornösbungban.

Szeret ön

szép, fehér, czárt arciszint, ugy mosakodjék naponta

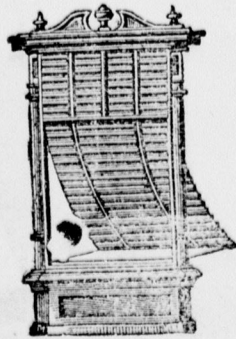
Bergmann liliumtej-szappanna

Bergmann és Tsa Dresden-Radeboul.

(Védjegy: Két bányász.)

Legjobb szer szeplo, valamint minden bőrtisztítatlanság
ellen. Egy drb. 45 kr. Kapható ROTHSCHNEK V.
EMIL gyógyszer-tárban.

Kováts A.

**Redőny, rouleaux- és füveg-
ház-árnyék fedő-gyára**

BÉCS, IV. Hauptstrasse Nr. 51.

**Egy redőny, teljes,
3 frt 50 krtól felfelé.**

Árjegyzék és költségvetés
ingyen és bétmentve.

Viszont eladók és építésznek
külön árak.

Páratlannak ismert égvényes-kénes savanyuviz, hatalmas gyógyszer **idült légsző-, tüdő-
gyomor-, bél- és hólyaghurutban és fővénykórban.** Országszerte ismert és használt
üdítő ital, s mint ilyen

különösen ajánlható a

PARADI

SAVANYUVIZ

ott a hol az ivóvíz rossz, vagy hol gerjes és járványos betegségek uralkodni szoktak.
Raktár Debreczen részére

CSANAK JÓZSEF kereskedésében,

továbbá kapható minden fűszer-üzletben és vendéglőben.

Lekvár 10 frtert 5% Tara.

Valódi indiai szőlőkötő

Raffia-hársat

53.— forintért ajánl 100 kg ronként, aradi
vasuti állomáshoz állítva, készpénzfizetés mel-
lett 2% pénztári engedménnyel

ÉLES ÁRMIN

fűszer nagykereskedő

ARADON.

Lekvár 10 frtert 5% Tara.

Határozottan mindig **Original-Selters** kérendő.

ORIGINAL-SELTERS

elsőrangú

egészségi és asztali víz.

Analizálva dr. Ernst Ludvig tanár, udvari tanácsos által Bécsben.

Orvosok által előnyösen használva, mint különlegesség a **torok és tüdő-
hurut szinleléseinél** (köhögés, rekedtség, elnyálkásodás stb.) épujg kitünő mű-
ködése végett a velőnél, hólyagszenvedésnél, gries, kőképzés vagy köszvény bajoknál.
Mint diätetikai és üdítő ital különösen ajánlható, kizárólag tiszta, világos, vas és
moszatmentes.

Mindenkor határozottan „Original-Selters“ kérendő
és arra vigyázandó, hogy a vignetta, ólomzárka és dugasz
az „Original-Selters“ felirást viseljék. — Kapható minden
gyógyszertárban és savanyuviz kereskedésben.

Főraktár: **GERÉBY FÜLÖPNÉL** Debreczenben.